

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1961-1962.

14 NOVEMBRE 1961.

Projet de loi contenant le budget du Ministère de la Prévoyance sociale pour l'exercice 1962.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'EMPLOI, DU TRAVAIL ET DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1) PAR M. **DEBUCQUOY**.

SOMMAIRE.

	Pages
1. — Exposé du Ministre :	
— Aperçu synthétique du budget	2
— Aperçu du budget des pensions	3
— Grandes lignes de la politique du Gouvernement en matière de sécurité sociale	5
2. — Discussion :	
I. — Les pensions	8
A. Situation du travailleur à la retraite	9
B. Pensions et programmation sociale	13
C. Administration des pensions	14
D. Questions diverses	16
II. — Ziekte- en Invaliditeitsverzekering	17
A. En relation avec le Rapport du Groupe de Travail parlementaire	17
B. Autres questions	19
III. — Les allocations familiales	21
IV. — Les vacances annuelles	22
V. — Les accidents de travail et les maladies professionnelles	23
3. — Examen des tableaux	26
4. — Votes	27
5. — Annexes	28
A. Evolution depuis le 1 ^{er} janvier 1945 des taux de pensions du régime « ouvriers »	28
B. Evolution depuis 1945 des taux des allocations familiales	30
C. A.M.I. - Les belges non-assurés	34

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Troolet, président; Bertinchamps, Beuliers, Derore, Denuelles, Devuyst, Mlle Driessen, MM. Heylen, Houben, Robert, Ledoux, Magé, Martens, Merchiers, Moulin, Pede, Simoens, Smet, Uselding, Vandeputte et Debucquoy, rapporteur.

R. A 6154.

Voir :

Document du Sénat :
5-XVIII (Session de 1961-1962) : Projet de loi.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1961-1962.

14 NOVEMBER 1961.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het Ministerie van Sociale Voorzorg voor het dienstjaar 1962.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE TEWERKSTELLING, DE ARBEID EN DE SOCIALE VOORZORG (1) UITGEBRACHT DOOR DE HEER **DEBUCQUOY**.

INHOUDSOPGAVE.

	Biz.
1. — Uiteenzetting van de Minister :	
— Synthetisch overzicht van de begroting	2
— Overzicht van de begroting van Pensioenen	3
— Grote trekken van het regeringsbeleid inzake maatschappelijke zekerheid	5
2. — Bespreking :	
I. — De pensioenen	8
A. Toestand van de werknemer bij de oppensioenstelling	9
B. Pensioenen en sociale programmatie	13
C. Bestuur der Pensioenen	14
D. Aangelegenheden van verschillende aard	16
II. — Ziekte en Invaliditeitsverzekering	17
A. Bij het verslag van de Parlementaire Werkgroep	17
B. Verdere aangelegenheden	19
III. — Kinderbijslag	21
IV. — Jaarlijkse vacantie	22
V. — Arbeidsongevallen en beroepsziekten	23
3. — Onderzoek van de tabellen	26
4. — Stemmingen	27
5. — Bijlagen	28
A. Ontwikkeling van de pensioenbedragen voor « werklieden » sinds 1 januari 1945	29
B. Ontwikkeling van de bedragen van de kinderbijslag sinds 1945.	30
C. Z.I.V. - De niet-verzekerde Belgen	34

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Troolet, voorzitter; Bertinchamps, Beuliers, Derore, Denuelles, Devuyst, Mlle Driessen, de heren Heylen, Houben, Robert, Ledoux, Magé, Martens, Merchiers, Moulin, Pede, Simoens, Smet, Uselding, Vandeputte en Debucquoy, verslaggever.

R. A 6154.

Zie :

Gedr. St. van de Senaat :
5-XVIII (Zitting 1961-1962) : Ontwerp van wet.

MESDAMES, MESSIEURS.

Votre commission a consacré trois séances à l'examen du Budget.

1. EXPOSE DU MINISTRE.

Aperçu synthétique du budget.

Le Ministre de la Prévoyance Sociale aborde l'exposé général par un aperçu synthétique du budget;

A. Répartition des dépenses.

En millions de francs la répartition du budget de 1962 s'établit comme suit :

	millions	millions
	—	—
I. Dépenses d'administration générale :		88
a) Rémunérations et indemnités	75	
b) Dépenses de matériel et de fonctionnement	13	
Les dépenses d'administration générale représentent approximativement 1,30 % du total du budget.		
II. Subventions : ordinaires et exceptionnelles		5.977
a) Assurance maladie		4.762
— subventions ordinaires	2.462	
— subventions exceptionnelles	2.300	
b) Allocations familiales		863
c) Handicapés physiques		19
d) Ouvriers mineurs		263
— vacances annuelles	253	
— centres médico-techniques	10	
e) Prise en charge par l'Etat du service des intérêts des avances		59
— F.N.A.M.I.	27	
— F.N.R.O.M.	32	
f) Assurance vieillesse		9
g) Assurances sociales Eupen-Malmédy		2
III. Dépenses courantes et exceptionnelles		864
a) Handicapés physiques	773	
b) Ouvriers mineurs, titres de voyage gratuits	65	
c) pensions de vieillesse	11	
d) Allocations temporaires aux frontaliers et saisonniers	15	

DAMES EN HEREN,

Uw Commissie heeft drie vergaderingen gewijd aan het onderzoek van de begroting

UITEENZETTING VAN DE MINISTER.

Synthetisch overzicht van de begroting.

De Minister van Sociale Voorzorg begint zijn algemene uiteenzetting met een synthetisch overzicht van de begroting :

A. — Indeling der uitgaven.

In miljoenen franken wordt de begroting voor 1962 ingedeeld als volgt :

	miljoen	miljoen
	—	—
I. Uitgaven van algemeen bestuur :		88
a) Bezoldigingen en vergoedingen	75	
b) Uitgaven voor materiële behoeften en werkingsuitgaven	13	
De uitgaven van algemeen bestuur belopen ongeveer 1,30 % van het totaal bedrag van de begroting.		
II. Gewone en uitzonderingstoelagen		5.977
a) Verzekering tegen ziekte		4.762
— gewone toelagen	2.462	
— uitzonderingstoelagen	2.300	
b) Kinderbijslag		863
c) Minder-validen		19
d) Mijnwerkers		263
— jaarlijks verlof	253	
— medisch-technische centra	10	
e) Betaling door de Staat van de interest op de voorschotten		59
— R.V.Z.I.	27	
— N.P.V.M.	32	
f) Verzekering tegen ouderdom		9
g) Sociale verzekeringen Eupen-Malmédy		2
III. Lopende en uitzonderingsuitgaven		864
a) Minder-validen	773	
b) Mijnwerkers, kosteloze reisebiljetten	65	
c) Ouderdomspensioenen	11	
d) Tijdelijke uitkeringen aan de grens- en seizoenarbeiders	15	

Si nous groupons le tout, la ventilation s'établit comme suit :

	millions	millions
Dépenses d'administration générale		88
Subventions et dépenses pour les divers secteurs de la sécurité sociale dont		6.841
a) assurance maladie	4.789	
b) allocations familiales	863	
c) handicapés physiques	792	
d) ouvriers mineurs	360	
e) pensions de vieillesse	20	
f) frontaliers	15	
g) assurances sociales Eupen-Malmédy	2	
	6.841	6.929

B. Comparaison des budgets des 3 derniers exercices.

1962 :	6.929 millions.
1961 :	6.829 millions.
1960 :	5.489 millions.

L'écart se situe en ordre principal dans la subvention exceptionnelle à l'assurance maladie :

1962 :	2.300 millions.
1961 :	2.300 millions.
1960 :	1.150 millions.

Toutefois, il faut mentionner que, pour 1960, il a fallu compléter la subvention exceptionnelle de 1.150 millions par une avance récupérable de 1.250 millions.

Aperçu du Budget des Pensions.

Cet exposé a été complété par un aperçu du budget des pensions pour l'exercice 1962, dont le Département de la Prévoyance Sociale est l'ordonnateur.

A. Ventilation des Crédits.

Les chiffres ne concernent que les articles pour lesquels le Ministère de la Prévoyance Sociale figure comme Ministère ordonnateur. Ils sont donnés en millions de francs.

I. Pensions de vieillesse.

	millions	millions
1) Art. 105. — 1. Subvention annuelle pour pensions ouvriers :		1.677
2) Art. 105. — 2. Allocation à la Caisse nationale des pensions de retraite et de survie pour assurés libres :		759

Alles samen genomen, ziet de indeling eruit als volgt :

	miljoen	miljoen
Uitgaven van algemeen bestuur		88
Toelagen en uitgaven voor de verschillende sectoren van de maatschappelijke zekerheid namelijk :		6.841
a) verzekering tegen ziekte	4.789	
b) kinderbijslag	863	
c) minder-validen	792	
d) mijnwerkers	360	
e) ouderdomspensioenen	20	
f) grensarbeiders	15	
g) sociale verzekeringen Eupen-Malmédy	2	
	6.841	6.929

B. Vergelijking tussen de begrotingen van de laatste drie dienstjaren.

1962 :	6.929 miljoen.
1961 :	6.829 miljoen.
1960 :	5.489 miljoen.

Het verschil ligt voornamelijk bij de uitzonderings-toelagen voor de verzekering tegen ziekte :

1962 :	2.300 miljoen.
1961 :	2.300 miljoen.
1960 :	1.150 miljoen.

Vermeld zij evenwel dat, voor 1960, de uitzonderingstoelage van 1.150 miljoen aangevuld moest worden door een terugvorderbaar voorschot van 1.250 miljoen.

Overzicht van de Begroting van Pensioenen.

Deze uiteenzetting werd aangevuld met een overzicht van de begroting van Pensioenen voor het dienstjaar 1962 waarvan het Departement van Sociale Voorzorg de ordonnateur is.

A. Indeling der kredieten.

De cijfers hebben alleen betrekking op de artikelen waarvoor het Ministerie van Sociale Voorzorg als ordonnateur optreedt. Zij worden in miljoenen franken aangegeven.

I. — Ouderdomspensioenen.

	miljoen	miljoen
1. Art. 105.1. Jaarlijkse toelage voor arbeiderspensioenen :		1.677
2. Art. 105.2. Uitkering aan de Rijkskas voor rust- en overlevingspensioenen voor vrij verzekerden :		759

dont :	millions	millions	namelijk :	miljoen	miljoen
a) partie ordinaire :	599		a) gewoon gedeelte :	599	
b) accroissement suite à l'augmentation des pensions :	160		b) vermeerdering ingevolge pensioensverhogingen :	160	
3) Art. 105-3. Subvention annuelle pour pensions employés :		368	3) Art. 105-3. Jaarlijkse toelage voor bediendenpensioenen :		368
4) Art. 105-4. Contribution de l'Etat dans la constitution des rentes de vieillesse et des rentes de veuves :		241	4) Art. 105-4. Rijksbijdrage tot het vestigen van de ouderdoms- en weduwerenten :		
a) secteur des ouvriers et assurés libres :	152		a) sector arbeiders en vrij verzekerden :	152	
b) secteur employés :	89		b) sector bedienden :	89	
5) Art. 107-1. Subvention annuelle pour pensions ouvriers mineurs :		2.119	5) Art. 107-1. Jaarlijkse toelage voor de pensioenen der mijnwerkers :		2.119
6) Art. 107-2. Subvention pour couvrir les charges supplémentaires résultant de l'application de la déclaration gouvernementale :		350	6) 107-2. Toelage om de aanvullende lasten te dekken voortvloeiende uit de toepassing van de regeringsverklaring :		350
7) Art. 107-3. Intervention de l'Etat dans les pensions d'invalidité des ouvriers mineurs :		2.295	7) Art. 107-3. Tegemoetkoming van het Rijk wat de invaliditeitspensioenen van mijnwerkers betreft :		2.295
8) Art. 107-4. Contribution de l'Etat dans la constitution des rentes de veuves des ouvriers mineurs :		56	8) Art. 107-4 Rijksbijdrage in de vestiging der ouderdomsrenten en der weduwerenten der mijnwerkers :		56
		7.865			7.865
II. Divers.			II. — Allerlei.		
Parmi ce groupe figurent pour le Ministère de la Prévoyance Sociale art. 114-115 — pensions des marins de la marine marchande :		21	Deze groep bevat o.m. voor het Ministerie van Sociale Voorzorg, art. 114-115 — Pensioenen der zee- lieden ter koopvaardij :		21
		7.886			7.886
A ce même chapitre est encore inscrit l'article 113 libellé comme suit :			In ditzelfde hoofdstuk komt ook nog art. 113 voor, luidende als volgt :		
Sommes à mettre à la disposition de l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés en vue de lui permettre d'assurer pour compte de l'Etat le paiement des allocations afférentes à l'année en cours et aux années antérieures ainsi qu'à la couverture des frais d'administration afférentes à ce paiement y compris les frais d'envoi des assignations postales :		122	Sommen die ter beschikking van de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers dienen gesteld, om het hem mogelijk te maken, voor rekening van het Rijk de uitbetaling van de vergoedingen betreffende het lopend jaar en de voorgaande jaren en de dekking der bestuurskosten van deze uitbetaling met inbegrip van de verzendingskosten der postassignaties, te verzekeren :		122
D'après la justification, les montants payés par l'Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés qui se font pour le compte des régies seront remboursés au Trésor par ces organismes.			Volgens het verantwoordingsprogramma zullen de bedragen door de Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers voor rekening van de Regies betaald, door deze organismen terug in de Schatkist worden gestort.		
La recette a été prévue au budget des voies et moyens.			De ontvangsten werden op de Rijksmiddelenbegroting gebracht.		

B. Ventilation des pensions par régime.

Le montant total des 7.886 millions se répartit comme suit :

1. Ouvriers mineurs :	4.820 millions
2. Ouvriers régime général :	1.829 millions
3. Assurés libres :	759 millions
4. Employés :	457 millions
5. Marins :	21 millions
	7.886 millions

*C. Comparaison avec les exercices précédents.**1er OUVRIERS MINEURS :*

En 1960 :	3.605 millions
En 1961 :	3.258 millions
En 1962 :	4.819 millions

Il faut tenir compte :

a) des 700 millions pensions d'invalidité pour ouvriers mineurs qui n'ont pas été inscrits au budget de 1961, ceci en application de la loi unique;

b) des 350 millions charges complémentaires résultant de l'application de la déclaration gouvernementale du 2 mai 1961;

c) de l'arrêté royal du 16 mars 1961, modifiant l'arrêté-loi du 25 février 1947 qui avec effet rétroactif au 1er janvier 1960, a majoré l'intervention de l'Etat pour les pensions d'invalidité à 100 %.

2e OUVRIERS REGIME GENERAL :

La majoration de la subvention résulte de l'application de la loi du 21 mai 1955.

3e ASSURES LIBRES :

Il y a une augmentation de 160 millions qui est due à l'augmentation à réaliser à partir du 1er janvier 1962 du montant des majorations des rentes de vieillesse et de veuves dans le régime de pension des assurés libres en vue d'apporter une adaptation correspondante à celle appliquée à la pension des ouvriers.

4e EMPLOYES :

L'augmentation résulte de l'application de la loi du 12 juillet 1957.

5e MARINS :

Pas de modification aux crédits budgétaires de 1962.

Grandes lignes de la politique du Gouvernement en matière de sécurité sociale.

Le Ministre définit ensuite les grandes lignes de la politique du Gouvernement en matière de sécurité sociale :

B. Indeling der pensioenen per stelsel.

Het totaal bedrag van 7.886 miljoen wordt ingedeeld als volgt :

1. Mijnwerkers :	4.820 miljoen
2. Arbeiders algemeen stelsel :	1.829 miljoen
3. Vrij verzekerden :	759 miljoen
4. Bedienden :	457 miljoen
5. Zeelieden :	21 miljoen
	7.886 miljoen

*C. Vergelijking met de voorgaande dienstjaren.**1er MIJNWERKERS :*

In 1960 :	3.605 miljoen.
In 1961 :	3.258 miljoen.
In 1962 :	4.819 miljoen.

Er dient rekening te worden gehouden :

a) met de 700 miljoen van de invaliditeitspensioenen voor mijnwerkers die, ingevolge de eenheidswet, niet uitgetrokken zijn op de begroting voor 1961;

b) met de 350 miljoen aanvullende lasten voortvloeiend uit de toepassing van de regeringsverklaring van 2 mei 1961;

c) met het koninklijk besluit van 16 maart 1961 tot wijziging van de besluitwet van 25 februari 1947, waarbij, met terugwerkende kracht op 1 januari 1960, de tegemoetkoming van het Rijk, wat de invaliditeitspensioenen betreft, op 100 % werd gebracht.

2^e ARBEIDERS ALGEMEEN STELSEL :

De verhoging van de toelage vloeit voort uit de toepassing van de wet van 21 mei 1955.

3^e VRIJ VERZEKERDEN :

Er is een vermeerdering met 160 miljoen, voortvloeiend uit de verhoging, te verwezenlijken van 1 januari 1962, van het bedrag van de ouderdoms- en weduwerentetoeslag in de pensioensregeling der vrij verzekerden, ten einde deze in dezelfde mate aan te passen als die van het arbeiderspensioen.

4^e BEDIENDEN :

De verhoging vloeit voort uit de toepassing van de wet van 12 juli 1957.

5e ZEELIEDEN :

Geen wijziging in de begrotingskredieten voor 1962.

Grote trekken van het regeringsbeleid inzake maatschappelijke zekerheid.

De Minister schetst vervolgens de grote trekken van het regeringsbeleid inzake maatschappelijke zekerheid.

1. *Pensions.*

Se référant à la déclaration gouvernementale, le Ministre rappelle qu'une deuxième étape de l'augmentation des pensions en vue de porter la pension des ouvriers mariés à 40.000 francs, celle des isolés à 29.000 francs et celle des veuves à 25.000 francs doit prendre cours au 1er janvier 1962.

Des aménagements parallèles doivent être apportés dans les autres régimes : employés, assurés libres, mineurs et marins.

Le Comité de Politique sociale et familiale a été appelé à examiner les différents avant-projets de loi relatifs à ces mesures.

En ce qui concerne les employés, aucun problème de financement ne se pose.

Pour le régime des ouvriers au contraire, il importe de déterminer les moyens financiers qui devront assurer la couverture de ces dispositions nouvelles.

En outre, il s'agira de répondre au vœu exprimé par le Parlement de rationaliser et d'harmoniser la législation en matière de pensions.

En ce qui concerne les assurés libres, l'Etat supportant actuellement une charge importante qui n'est pas compensée par des cotisations, il s'avère également nécessaire d'envisager dans ce secteur une réforme en profondeur.

Pour les mineurs et les marins, la matière peut être régie par des arrêtés royaux.

Le Parlement sera donc prochainement saisi des projets gouvernementaux et aura à ce moment l'occasion de se prononcer à la fois sur les diverses dispositions qu'ils comportent et sur leur plan de financement.

Des contacts ont été pris avec les partenaires sociaux en vue d'examiner les solutions possibles, compte tenu de la programmation sociale.

2. *Assurance maladie-invalidité.*

Le groupe de travail parlementaire chargé de l'étude de la réforme de l'assurance maladie-invalidité a déposé récemment ses conclusions.

Afin de réaliser l'assainissement de cet important secteur, annoncé par la déclaration gouvernementale, un projet de loi sera prochainement déposé qui, tout en s'inspirant des données arrêtées par le groupe de travail, s'attachera à réaliser une réforme réelle.

3. *Allocations familiales.*

La politique familiale et démographique dépend du Ministre de la Santé publique et de la Famille, il faut attendre la présentation par celui-ci du programme à mettre en œuvre pour pouvoir se prononcer sur l'ensemble des mesures qui seront proposées en la matière.

En ce qui concerne le régime des allocations familiales pour indépendants, le Gouvernement s'est trouvé devant un grave problème de déséquilibre financier, puisqu'aussi bien les réserves se seraient trouvées complètement épuisées pour 1962.

1° *Pensioenen.*

Onder verwijzing naar de regeringsverklaring, herinnert de Minister eraan dat een tweede fase van de pensioensverhoging, met het doel het pensioen van de gehuwde arbeiders op 40.000 frank, dat van de alleenstaanden op 29.000 frank en dat van de weduwen op 25.000 frank te brengen, op 1 januari 1962 zal ingaan.

Dergelijke aanpassingen zullen ook worden aangebracht in de andere regelingen : bedienden, vrij verzekerden, mijnwerkers en zeelieden.

Het Comité voor sociale en gezinspolitiek heeft de verschillende voorontwerpen van wet met betrekking tot die maatregelen onderzocht.

Wat de bedienden betreft, rijst geen financieringsprobleem.

Voor de arbeidersregeling daarentegen moet worden bepaald met welke middelen de nieuwe maatregelen zullen worden gefinancierd.

Verder zal een gunstig gevolg moeten worden gegeven aan de wens van het Parlement om de wetgeving inzake pensioenen te rationaliseren en te harmoniseren.

Wat nu de vrij verzekerden betreft, hier draagt de Staat reeds een zware last, die niet door bijdragen wordt gecompenseerd, zodat ook in deze sector noodzakelijkerwijze een grondige hervorming moet overwogen worden.

Voor de mijnwerkers en de zeelieden kan de materie bij koninklijke besluiten worden geregeld.

De regeringsontwerpen zullen dus eerlang aanhangig worden gemaakt bij het Parlement, zodat het de gelegenheid zal hebben om zich zowel over de verschillende bepalingen als over het financieringsplan uit te spreken.

Met de sociale partners werden contacten opgenomen met het oog op het onderzoek van de met inachtneming van de sociale programmatiek mogelijke oplossingen.

2° *Ziekte- en invaliditeitsverzekering.*

De parlementaire werkgroep belast met de studie van de hervorming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering heeft onlangs haar conclusies ingediend.

Ten einde de sanering van deze belangrijke sector te verwezenlijken, zoals in de regeringsverklaring is aangekondigd, zal eerlang een ontwerp van wet worden ingediend dat, met inachtneming van de door de werkgroep verschaft gegevens, een werkelijke hervorming zal trachten te brengen.

3° *Kinderbijslag.*

Daar het gezins- en bevolkingsbeleid afhangt van de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin, moet worden gewacht tot deze een programma voorlegt om zich te kunnen uitspreken over de gezamenlijke maatregelen die op dit gebied zullen worden voorgesteld.

Wat de kinderbijslagregeling voor zelfstandigen betreft, heeft de Regering af te rekenen met ernstige financieringsmoeilijkheden, aangezien de reserves volledig zouden uitgeput zijn in 1962.

Dans cette perspective, les consultations nécessaires ont été réalisées avant de passer à la majoration des cotisations, majoration qui d'ailleurs a été compensée par l'octroi de nouveaux avantages familiaux aux intéressés.

Dans ce domaine, il faut aussi signaler que, conformément à la déclaration gouvernementale, les allocations de naissance pour les indépendants ont été portées au même taux que celles octroyées aux salariés. Cette majoration a été réalisée par une augmentation de la subvention de l'Etat; celle-ci a été portée, pour le régime des indépendants, à un niveau proportionnellement plus élevé que celui existant pour le régime des salariés.

1° *Vacances annuelles.*

Dans ce secteur existe un déséquilibre organique dû au fait que la cotisation ne peut couvrir des avantages qui sont supérieurs aux recettes. Pour équilibrer le régime il faudrait que les cotisations soient augmentées de 0,25 %.

Toutefois, cette question doit être envisagée avec les partenaires de la programmation sociale.

5° *Accidents de travail — Maladies professionnelles.*

A. ACCIDENTS DE TRAVAIL.

Certaines dispositions devraient être revus notamment dans la péréquation du montant du salaire de base sur lequel on calcule l'indemnité.

B. MALADIES PROFESSIONNELLES.

Dans ce secteur, il importe de revoir toute la législation de 1927 qui est dépassée par l'évolution sociale. Cette législation devra être mise en concordance avec la situation existant dans les pays de la Communauté Européenne.

A cette occasion il serait souhaitable de ranger la silicose des ouvriers mineurs dans les maladies professionnelles.

Il faut encore signaler qu'actuellement des cotisations proportionnellement très importantes par travailleur occupé, frappent lourdement certaines industries. Il a été fait une proposition consistant en la solidarité dans tout le secteur industriel d'une partie de la cotisation maladie professionnelle.

6° *Programmation Sociale.*

La déclaration Gouvernementale a confirmé un certain nombre d'intentions qui devront s'inscrire dans le cadre d'une programmation sociale à laquelle il importe d'associer les milieux intéressés. Une difficulté réside cependant dans le fait qu'en 1960 les partenaires sociaux ont, en dehors du Gouvernement conclu un accord social qui s'achève en 1962. Le gouvernement de l'époque a été informé de l'accord intervenu entre les partenaires sociaux.

Il est certain que l'existence de ce pacte impose des contacts étroits avec les milieux sociaux, car il importe de ne pas rompre le pacte social.

En conclusion de son exposé, le Ministre met l'accent sur les deux préoccupations essentielles qui dominent l'élaboration de sa politique sociale :

Met het oog daarop heeft het nodige overleg plaats gehad voor de verhoging van de bijdragen, welke verhoging trouwens een tegenwicht heeft gevonden in het toekennen van nieuwe familiale voordelen aan de betrokkenen.

Op dit gebied zij er ook op gewezen dat, overeenkomstig de regeringsverklaring, de geboortebijslag voor de zelfstandigen op hetzelfde peil werd gebracht als voor de loontrekkenden. Deze verhoging kon gebeuren dank zij een vermeerdering van de Rijksbijdrage; deze werd, voor de regeling van de zelfstandigen, op een verhoudingsgewijs hoger peil gebracht dan voor de regeling van de loontrekkenden.

4° *Jaarlijks vakantie.*

In deze sector bestaat er een organiek gebrek aan evenwicht, doordat de bijdrage niet voldoende is ter dekking van voordelen die de ontvangsten te boven gaan. Om hierin evenwicht te brengen zouden de bijdragen met 0,25 % moeten worden verhoogd.

Dit moet evenwel worden onderzocht in overleg met de partners van de sociale programmatie.

5° *Arbeidsongevallen — Beroepsziekten.*

A. ARBEIDSONGEVALLEN.

Sommige bepalingen zouden moeten worden herzien, met name in de zin van verhoging van het loonbedrag dat als grondslag dient voor de berekening van de vergoeding.

B. BEROEPSZIEKTEN.

In deze sector moet de gehele wetgeving van 1927 herzien worden, aangezien zij toch door de sociale evolutie is voorbijgestreefd. Deze wetgeving zal in overeenstemming moeten worden gebracht met de toestand in de landen van de Europese Gemeenschap.

Naar aanleiding hiervan is het wenselijk de silicose van de mijnwerkers bij de beroepsziekten op te nemen.

Ook zij vermeld dat de huidige bijdragen, welke verhoudingsgewijze zeer hoog zijn per tewerkgestelde arbeider, bepaalde industrieën zwaar treffen. Voorgesteld werd een gedeelte van de bijdrage voor beroepsziekten in de gehele bedrijfstak te solidariseren.

6° *Sociale programmatie.*

De regeringsverklaring heeft een bepaald aantal oogmerken bekendgemaakt die moeten worden opgenomen in het kader van een sociale programmatie waarbij de belanghebbende kringen moeten worden betrokken. Er is echter een moeilijkheid, nl. dat de sociale partners, buiten de regering om, in 1960 een sociale overeenkomst hebben afgesloten, die in 1962 vervalt. De toenmalige regering werd in kennis gesteld van de overeenkomst die tussen de sociale partners was afgesloten.

Zeker is dat het bestaan van dit pact nauwe contacten met de maatschappelijke kringen vereist, want het is van belang dat het niet verbroken wordt.

Tot slot van zijn betoog, legt de Minister de nadruk op de twee voornaamste punten die het tot stand brengen van zijn sociaal beleid beheersen :

— d'une part la prudence dont il sied de faire preuve étant donné notamment la nécessité d'instaurer une programmation sociale qui ne bouleverserait pas les relations entre les partenaires sociaux, et,

— d'autre part, la volonté du Gouvernement de réaliser une nouvelle étape de progrès social.

2. — DISCUSSION.

Vu l'ampleur et la diversité des problèmes, et pour assurer le plus de clarté possible à la discussion, il fut traité successivement des pensions de l'assurance-maladie-invalidité, des allocations familiales, des vacances annuelles, des accidents de travail et des maladies professionnelles.

1. Les pensions.

Suite au vote de la loi du 1 septembre 1961 portant les pensions des ouvriers à 38.500 francs au 1 octobre 1961 et compte tenu de la déclaration gouvernementale qui annonce un second projet portant ces mêmes pensions des ouvriers à 40.000 francs au 1 janvier 1962, il était assez normal d'attendre que ce problème soit débattu longuement.

La plupart des membres de votre Commission se réjouit de ce que, en tenant sa première promesse dans le temps prévu par la déclaration gouvernementale, le Gouvernement ait amélioré le sort des vieux travailleurs. Il est légitime que la nation assure aux travailleurs une fin d'existence dépourvue de trop graves soucis. Un gros effort a été accompli dans ce domaine depuis la dernière guerre, par les divers gouvernements. La commission se réjouit également des efforts nouveaux promis et au sujet desquels votre assemblée aura à connaître bientôt. Ce souci d'une amélioration constante des possibilités de vie des travailleurs pensionnés n'exclut pas pour autant les difficultés de financement. Votre Commission en est parfaitement consciente.

Il sera sans doute temps de se prononcer à cet égard quand nous serons en possession du projet du Gouvernement qui, au moment où siège votre Commission, est étudié par le Comité de Politique Sociale et Familiale. Tout en reconnaissant que l'examen du Budget de la Prévoyance Sociale donne l'occasion de discuter de ce problème de la seconde augmentation des pensions annoncée par le Gouvernement, quelques Commissaires estiment qu'il conviendrait d'attendre le projet annoncé pour s'arrêter longuement à la question des pensions. Ils justifient leur position en arguant que le projet portant les pensions des ouvriers à 40.000 francs est encore discuté à l'échelon gouvernemental et que le Ministre ne pourrait pas encore, présentement apporter les précisions souhaitées au sujet du financement de ce projet. Ils admettent toutefois que l'examen du budget est l'occasion normale et régulière pour échanger des idées, émettre des avis et suggestions en cette matière des pensions, si grave pour cette grosse partie de la population qui y est directement intéressée et aussi pour toute la communauté qui a à en supporter les charges.

— censedeels, de voorzichtigheid welke aan de dag moet worden gelegd, o.m. omdat het noodzakelijk is een sociale programmatie in te voeren die de betrekkingen tussen de sociale partners niet verstoort en

— anderdeels, de wil van de Regering om een nieuwe etape af te leggen op de weg van de sociale vooruitgang.

2. — BESPREKING.

De problemen zijn zo veelomvattend en zo verscheiden dat men, om de bespreking zo duidelijk mogelijk te laten verlopen, achtereenvolgens heeft gehandeld over de pensioenen, de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de kinderbijslag, de jaarlijkse vakantie, de arbeidsongevallen en de beroepsziekten.

De pensioenen.

Het was vrij normaal dat, na de wet van 1 september 1961, waarbij de arbeiderspensioenen verhoogd zijn tot 38.500 frank met ingang van 1 oktober 1961 en de mededeling in de regeringsverklaring dat een tweede ontwerp die pensioenen zal opvoeren tot 40.000 frank per jaar met ingang van 1 januari 1962, het pensioenprobleem omstandig werd behandeld.

De meeste commissieleden zijn verheugd dat de regering haar eerste belofte binnen de in de regeringsverklaring bepaalde termijn heeft ingelost en aldus het lot van de oude arbeiders heeft verbeterd. Het is billijk dat de natie aan de arbeiders een oude dag zonder al te zware zorgen verzekert. De verschillende regeringen hebben sinds de jongste oorlog op dit gebied een inspanning gedaan. De Commissie spreekt eveneens haar voldoening uit over de beloofde nieuwe inspanningen welke de Senaat weldra te bespreken zal hebben. Dit streven naar voortdurende verbetering van het levenspeil van de gepensioneerde arbeiders neemt evenwel de moeilijkheden op het gebied van de financiering niet weg. Uw Commissie is zich hiervan ten volle bewust.

Zij zal nog de gelegenheid hebben zich hierover uit te spreken wanneer het ontwerp van de Regering ingediend zal zijn dat op het ogenblik waarop uw Commissie zetelt, nog door het Comité voor sociale en gezinspolitiek wordt bestudeerd. Sommige leden nemen aan dat het onderzoek van de begroting van Sociale Voorzorg een aanleiding is om over de tweede pensioensverhoging die de Regering heeft aangekondigd, te discussiëren, maar zij achten het toch beter het in uitzicht gestelde ontwerp af te wachten vooraleer het pensioenvraagstuk uitvoerig te behandelen. Zij voeren hierbij aan dat het ontwerp houdende verhoging van de arbeiderspensioenen tot 40.000 frank nog op het vlak van de Regering wordt besproken en dat de Minister de gewenste bijzonderheden over de financiering van het ontwerp nu nog niet kan verstrekken. Zij geven evenwel toe dat de behandeling van de begroting de normale en regelmatige aanleiding is om van gedachten te wisselen, zijn mening te kennen te geven en voorstellen te doen met betrekking tot de pensioenen, die zo belangrijk zijn voor een groot deel van de bevolking dat er rechtstreeks bij betrokken is en voor de gehele gemeenschap die de last ervan moet dragen.

Un Commissaire fait pourtant valoir qu'en discutant de cette question on n'interroge pas le Ministre sur ses intentions puisque décision il y a de la part du Gouvernement de porter le taux des pensions des ouvriers à 40.000 francs. Par conséquent il estime légitime de faire valoir dès à présent ses préoccupations quant à la couverture financière de cette deuxième étape annoncée. Il fait remarquer que les informations publiques ont signalé des différences de points de vue, des dissentiments sur les modalités de financement de cette deuxième étape entre le Gouvernement et les partenaires de la Programmation Sociale de mai 1960. Il se pose dès lors la question suivante : le financement de cette deuxième étape annoncée et décidée se fera-t-il par une augmentation des cotisations ou par un autre moyen ? Il suppose que le Ministre, qui a rencontré les partenaires de la Programmation Sociale, tiendra compte des réactions des intéressés.

Un débat s'est engagé sur la question des pensions; divers aspects ont été examinés, les uns plus fondamentaux que les autres : situation du pensionné du point de vue personnel et public, âge de la pension, des pensions dans la Programmation Sociale, travail des pensionnés, contenu de la Sécurité Sociale, administration du Service des pensions.

A. Situation du travailleur à la retraite.

Si tous vos commissaires se réjouissent de l'augmentation des pensions tout en se préoccupant des possibilités financières, c'est qu'ils sont tous convaincus que le problème des pensionnés a sensiblement évolué depuis quelques années.

S'il était permis, il y a longtemps, de se faire du pensionné l'image d'un homme assis sur une chaise en attendant la fin de ses jours, il est exclu d'en encore y penser. En effet, l'augmentation du standing général, les améliorations sur le plan de l'habitat, de la nourriture, de la santé en général font du pensionné de notre époque un tout autre homme. Le pensionné est actuellement plus jeune; sa vitalité est supérieure à celle du pensionné d'il y a 40 ou 30 ans, voire même d'il y a 20 ans. Si sa vitalité est supérieure, ses besoins sont aussi plus élevés. Il conserve une vie sociale et une vie culturelle actives. Et, comme il vit aussi plus longtemps, son genre de vie est, par cela même, plus diversifié. Du point de vue individuel, personneliste, comme du point de vue social, cette situation nécessite des moyens de vie plus développés, des revenus élargis.

L'acuité de cette situation est ressentie plus durement encore, disent certains commissaires, par tous ceux qui ne bénéficient que d'une pension partielle. Et ils se posent la question de savoir s'il est défendable d'augmenter proportionnellement toutes les pensions ? S'il ne faudrait pas prendre des mesures spéciales pour ceux qui sont, proportionnellement, les moins aisés ? Il y a les droits acquis et ceux qui n'ont pas assez, dit un commissaire. Selon lui, on ne peut tomber dans le travers de légiférer au profit des *beati possidentes*; c'est là dit-il, un aspect du problème qu'on n'a pas assez fait remarquer. Ce commissaire demande quel est le nombre de pensions partielles. Les commissaires partisans

Een lid merkt evenwel op dat men, bij de behandeling van deze aangelegenheid, niet vraagt naar de bedoelingen van de Minister omdat de Regering toch al besloten heeft het bedrag van de arbeidspensioenen op 40.000 frank te brengen. Hij acht het bijgevolg gewettigd nu reeds zijn bezorgdheid uit te spreken wat betreft de financiering van de aangekondigde tweede stap. Hij merkt op dat in openbare mededelingen gewag is gemaakt van afwijkende opvattingen en meningsverschillen betreffende de financiering van deze tweede stap tussen de Regering en degenen die bij de sociale programmatie van mei 1960 zijn betrokken. Hij vraagt zich dan ook af of de financiering van de aangekondigde tweede verhoging zal geschieden door een vermeerdering van de bijdrage of met andere middelen. Hij veronderstelt dat de Minister, die de partners bij de sociale programmatie heeft ontvangen, rekening zal houden met de reactie van de betrokkenen.

Het probleem van de pensioenen is omstandig behandeld; verscheidene aspecten, de ene niet minder belangrijk dan de andere, zijn onderzocht : toestand van de gepensioneerden op het persoonlijke en het openbare vlak, pensioengerechtigde leeftijd, de pensioenen in de sociale programmatie, arbeid door gepensioneerden, inhoud van de maatschappelijke zekerheid, administratie van de Dienst der Pensioenen.

A. Toestand van de werknemer bij de oppensioenstelling.

Alle commissieleden verheugen zich om de verhoging van de pensioenen maar zij zijn ook bezorgd over de financiële middelen omdat zij, zoals verscheidene leden hebben gezegd, overtuigd zijn dat het probleem van de gepensioneerden sinds enkele jaren sterk veranderd is.

Jaren geleden kon men zich een gepensioneerde voorstellen als iemand die, gezeten op een stoel, het einde van zijn dagen afwachtte, maar dit beeld is thans voorbijgestreefd. De verhoging van het algemeen levenspeil, de verbeteringen inzake woningbouw, voeding en gezondheid over 't algemeen hebben van de huidige gepensioneerde een geheel ander mens gemaakt. Hij is thans jeugdiger, hij heeft een grotere levenskracht dan de gepensioneerde van 40, 30 jaar of zelfs 20 jaar terug. Maar die grotere levenskracht geeft ook meer behoeften. Hij blijft actief op sociaal en cultureel gebied. Hij leeft langer, en daarom biedt zijn levenswijze meer verscheidenheid, met het gevolg dat hij zowel op het individuele, personalistische, vlak als op sociaal gebied meer behoeften heeft en dus ruimere inkomsten kan gebruiken.

Deze toestand, aldus sommige commissieleden, wordt nog scherper gevoeld door degenen die maar een gedeeltelijk pensioen genieten. Het is dan ook de vraag of een verhoudingsgewijze verhoging van alle pensioenen nog te verdedigen is en of men geen bijzondere maatregelen moet nemen voor degenen die naar verhouding het minst bemiddeld zijn. Er zijn er die verkregen rechten hebben en er zijn anderen die niet genoeg inkomsten hebben, zegt een lid. Volgens hem mag men geen wetten maken voor de « beati possidentes »; dit is een aspect van het probleem waarop niet genoeg de nadruk is gelegd. Hetzelfde lid vraagt hoeveel gedeeltelijke pensioenen men betaalt. De leden die

d'un effort particulier au profit des pensions partielles estiment qu'il faut tenir compte de ce que beaucoup de pensions ne sont accordées que partiellement parce que la réglementation est trop sévère quant à la justification des prestations. Il y a, en effet, de nombreuses catégories de travailleurs (saisonniers, frontaliers, de la construction) qui savent très difficilement prouver leurs prestations, alors qu'ils ne sont en rien responsables d'avoir dû changer souvent de patron.

Toujours du point de vue de la situation personnelle des pensionnés (vitalité plus grande, besoins plus élevés et possibilités réelles) certains commissaires évoquent le travail limité qui est permis aux pensionnés, anciens salariés. On fait remarquer que les possibilités légales de travail des pensionnés sont administrativement bien mal limitées. D'autres rappellent que même les titulaires de pensions partielles — absolument insuffisantes pour vivre — sont tenus de signer d'abord un engagement de cesser tout travail pour jouir de leur maigre pension. Un commissaire fait remarquer que les titulaires de pensions « gratuites », souvent plus élevées que celles pour lesquelles il a fallu cotiser, ne sont tenus par aucune règle de ce genre : pour eux c'est la liberté totale d'exercer toute activité professionnelle. Des commissaires attirent l'attention sur le fait qu'avec l'évolution du standing de vie il n'y a plus, sociologiquement, de cassure totale entre la vie du travailleur et celle du pensionné, que physiologiquement cette cassure n'est pas indiquée, car on n'est pas « fini » à 65 ans, et qu'on doit encore avoir le droit de se rendre utile. De l'avis unanime de votre Commission il y a là un problème qui demande une solution rapide qu'il faudrait essayer de trouver lors du vote de la prochaine loi. Cette disposition interdisant tout travail aux travailleurs pensionnés, dit un commissaire, remonte à une époque où on était obsédé par le chômage; on a pensé qu'un travailleur pensionné exerçant un emploi l'exercerait nécessairement au détriment d'un travailleur plus jeune qui, du coup, serait réduit au chômage. L'expérience, dit ce commissaire, a démontré que ce n'était pas vrai; et ce commissaire de souhaiter qu'une étude économique puisse établir que ce souci n'était qu'un préjugé.

Il existe donc une série de mesures importantes à prendre, indépendamment du problème financier, où il s'agira d'opter pour un système de financement qui aura à choisir entre la répartition et la capitalisation collective, dit un commissaire, qui conclut qu'il faudra un plan de financement pour 10 ans, qu'il y aura lieu de retoucher tous les 2 ans par exemple. Il partage l'opinion déjà exprimée qu'il est nécessaire de réaliser la création de l'Institut de Sécurité Sociale avant de passer à des réformes fragmentaires.

Mais du point de vue public, cette heureuse évolution quant aux pensionnés, aggrave encore l'aspect financier du problème. La longévité pèse financièrement sur nos régimes de pensions : les bénéficiaires le demeurent plus longtemps. Parallèlement à cette longévité, le temps de vie professionnelle diminue et donc le

vorstanders zijn van een bijzondere inspanning ten voordele van degenen die slechts een gedeeltelijk pensioen genieten, zijn van oordeel dat hierbij rekening gehouden moet worden met het feit dat vele pensioenen slechts gedeeltelijk worden verleend omdat de reglementering te streng is wat betreft het bewijs van de geleverde arbeid. Talrijke categorieën van werknemers (seizoenarbeiders, grensarbeiders, bouwarbeiders) kunnen immers moeilijk hun dienstprestaties bewijzen, hoewel zij niet verantwoordelijk zijn voor het feit dat zij dikwijls van werkgever hebben moeten veranderen.

Nog steeds in verband met de persoonlijke toestand van de gepensioneerden (grotere levenskracht, meer behoeften en werkelijke mogelijkheid tot arbeid), brengen sommige leden het probleem ter sprake van de beperkte arbeid die de gepensioneerde oud-loontrekkeners mogen leveren. Er wordt opgemerkt dat de wettelijke mogelijkheid tot arbeiden voor de gepensioneerden administratief vrij slecht omschreven is. Andere leden wijzen erop dat zelfs degenen die een « kosteloos » pensioen genieten — dat dikwijls niet groot genoeg is om te leven —, vooraf de verbintenis moeten aangaan niet meer te werken om hun mager pensioen te kunnen genieten. Een lid merkt op dat deze verplichting niet opgelegd is aan degenen die een « kosteloos » pensioen genieten, dat dikwijls groter is dan het pensioen waarvoor bijdragen moesten worden gestort. Zij kunnen vrij alle beroepsbezigheden uitoefenen. Sommige leden wijzen erop dat er, als gevolg van de verhoging van het levenspeil, sociologisch geen breuk meer is tussen het leven van de arbeider en van de gepensioneerde en dat deze breuk trouwens physiologisch gezien uit den boze is, omdat men op 65-jarige leeftijd niet « afgedaan » heeft en men het recht moet bewaren om zich nuttig te maken. Uw Commissie is eenparig van oordeel dat dit probleem dringend een oplossing vraagt, welke oplossing men moet pogen te vinden in de aanstaande wet. De bepaling waarbij aan gepensioneerde arbeiders alle arbeid wordt ontzegd, dagtekent, aldus een lid, uit een tijd toen iedereen steeds het spookbeeld van de werkloosheid voor ogen zag; men dacht dat een gepensioneerd arbeider die een betrekking had, noodzakelijk nadeel berokkende aan een jeugdige arbeider die door het feit zelf tot werkloosheid was gedoemd. De ervaring heeft geleerd dat dit niet waar is en dit lid wenst dat er een economische studie zou worden gemaakt om aan te tonen dat die bezorgdheid slechts een vooroordeel was.

Er moeten dus een aantal belangrijke maatregelen worden genomen, afgezien nog van het financiële probleem waar men zal moeten kiezen tussen het omslagstelsel en de collectieve kapitalisatie, zegt een lid, dat als besluit voorstelt een financieringsplan voor tien jaar op te maken dat geregeld, bij voorbeeld om de twee jaar, wordt herzien. Dit lid deelt eveneens de reeds uitgesproken mening dat eerst het Instituut voor Maatschappelijke Zekerheid tot stand moet komen vooraleer fragmentaire hervormingen worden ingevoerd.

Maar, van publiek standpunt gezien, verergert deze gelukkige evolutie inzake pensioenen nog het financiële aspect van de zaak. De verlenging van de levensduur drukt financieel op onze pensioenregelingen : er moet voor elk gerechtigde langer pensioen worden uitgekeerd. De verlenging van de levensduur gaat

temps pendant lequel on cotise aux régimes de pensions. Car il est patent que la masse des travailleurs entre de plus en plus tardivement dans la vie du travail. Les mesures prises en matière de formation de la jeunesse provoquent une prolongation du temps d'écologie qui se traduit automatiquement par un raccourcissement de la « carrière ». Un commissaire signale que le nombre accru d'étudiants à l'université qu'il a fréquentée provoque à lui seul, une diminution annuelle de 75.000.000 de fr. de cotisations pour les pensions. Ce calcul est fait sur la situation présente qui ne fera que s'accroître avec les années à venir. Le même commissaire signale encore que de tous les pays du Marché Commun, la Belgique est celui qui compte le moins de femmes au travail, ce qui a aussi une répercussion financière.

Du point de vue de la justice sociale, donc du point de vue politique, il n'est pas davantage possible de ne plus penser à la différence de traitement qui est faite entre les catégories de travailleurs. Quant le problème du financement des pensions se pose à l'attention du législateur d'une manière aussi aiguë que présentement, il est injustifié et injustifiable, disent les commissaires, que certains travailleurs bénéficient d'une pension « gratuite », sans avoir cotisé, et cela, à un âge beaucoup moins avancé que celui exigé de la part des ouvriers. L'injustice sociale est d'autant plus grande que la pension dont bénéficient, plus vite, les travailleurs du secteur public est souvent plus élevée que les 10.000 francs que le Gouvernement se propose d'accorder aux ouvriers de 65 ans à partir du 1 janvier 1962. Les commissaires sont unanimes à penser qu'il faudrait pouvoir « dépolitiser » le problème des pensions, car présentement, le groupe démographique des pensionnés opère une pression électorale qui n'est pas saine pour une bonne gestion des affaires publiques.

Quant à l'âge de la pension, votre commission ne s'y est pas arrêtée particulièrement, mais plusieurs membres ont fait remarquer que malgré une longévité plus étendue et une vitalité plus grande à l'âge de 65 ans, il n'en restait pas moins des métiers insalubres et incommodes qu'il est impossible d'exercer jusqu'à 65 ans et qu'il faudrait étudier sérieusement certaines situations pour lesquelles l'âge de la pension devrait être avancé. Age avancé pour certains ouvriers et peut-être reculé pour d'autres, pensent certains commissaires. Mais ils signalent que si les ouvriers des professions insalubres devraient pouvoir bénéficier plus vite de leur pension complète, sans déductibilité, il faudrait en même temps étudier la possibilité d'accorder un avantage supplémentaire à ceux qui la prennent plus tard qu'à 65 ans, parce qu'en continuant à travailler ils soulagent financièrement le régime en ne prenant pas leur pension et le renforcent en continuant à cotiser.

Des commissaires rappellent aussi l'idée d'une pension « de base » qui serait accordée à tous les citoyens ou à tous les travailleurs salariés. Pension de base qui pourrait alors être complétée par des pensions relevant d'accords paritaires ou d'autres formes. Un commissaire se demande si ce n'est pas le moment d'étudier cette question ? Un autre commissaire estime que si l'on parle de pension de base ce doit être pour tous les

dan nog gepaard met een verkorting van het beroepsleven, zodat er ook minder lange tijd voor het pensioen gestort wordt. Want het is duidelijk dat de arbeidersmassa steeds later in het arbeidsproces wordt opgenomen. De maatregelen inzake jeugdopleiding brengen een verlenging van de schooltijd mede, die automatisch de duur van de loopbaan inkort. Een lid wijst erop dat de stijging van het aantal studenten aan de universiteit waar hijzelf gestudeerd heeft, alleen reeds een jaarlijkse vermindering van 75 miljoen aan pensioenbijdragen tot gevolg heeft. Deze berekening steunt op de huidige toestand, die met de jaren nog zal verscherpen. Hetzelfde lid vestigt er aandacht op dat, van alle landen van de Gemeenschappelijke Markt, België het land is waar het minst vrouwen aan de arbeid zijn, wat ook een financiële weerslag heeft.

Uit het oogpunt van de sociale rechtvaardigheid, dus uit politiek oogpunt, is het al evenmin mogelijk niet meer te denken aan het verschil in behandeling tussen de categorieën van werknemers. Wanneer het vraagstuk van de financiering van de pensioenen zich zo scherp als thans aan de aandacht van de wetgever opdringt, is het onverantwoord, aldus de commissieleden, dat sommige werknemers een « kosteloos » pensioen trekken zonder te hebben bijgedragen, en dan nog veel vroeger dan de werklieden. Deze sociale onrechtvaardigheid is des te groter daar het pensioen, dat de werknemers van de publieke sector vroeger dan de anderen genieten, hoger ligt dan de 10.000 frank welke de Regering van plan is met ingang van 1 januari 1962 aan de werklieden op 65-jarige leeftijd toe te kennen. De commissieleden zijn eensgezind van mening dat het vraagstuk van de pensioenen zou moeten kunnen worden « gedepolitiseerd », want thans oefent de demografische groep van de gepensioneerden op verkiezingsgebied een druk uit die ongezond is voor een goed beheer van de staatszaken.

Met de pensioengerechtigde leeftijd heeft uw Commissie zich niet bijzonder ingelaten, maar toch hebben verscheidene leden opgemerkt dat, ondanks de verlenging van de levensduur en een grotere vitaliteit op 65-jarige leeftijd, er toch ongezonde en hinderlijke beroepen zijn die niet tot op 65-jarige leeftijd kunnen worden uitgeoefend en dat men dus bepaalde gevallen, waarin de pensioengerechtigde leeftijd zou moeten vervroegd worden, ernstig moet bestuderen. Andere leden menen dat de pensioengerechtigde leeftijd voor sommige arbeiders vroeger en voor andere later zou moeten vallen. Maar ze wijzen erop dat, indien de arbeiders in de ongezonde beroepen eerder hun volledig pensioen, zonder enige inhouding, zouden moeten genieten, tevens de mogelijkheid zou moeten worden bestudeerd om een bijkomend voordeel te verlenen aan degenen die na hun 65ste jaar met pensioen gaan, daar zij door het voortzetten van hun arbeid de pensioenregeling financieel ontlasten en ze tevens door hun voortgezette bijdragen versterken.

Sommige leden hebben het ook over het denkbeeld om een « basispensioen » toe te kennen aan alle burgers of aan alle loontrekkenden. Dit basispensioen zou kunnen aangevuld worden met andere pensioenen, welke zouden afhangen van paritaire overeenkomsten of andere vormen zouden aannemen. Een lid vraagt zich af of het ogenblik niet is aangebroken om deze kwestie te bestuderen. Een ander lid is van oordeel

travailleurs de tous les secteurs, y compris celui du travail indépendant.

Sur le plan des idées générales dit ce commissaire, il importerait quand même de savoir quel est le contenu qu'on veut donner à la Sécurité Sociale. Cela vaut autant pour les autres secteurs de la Sécurité Sociale que pour les pensions, dit-il. Il faudrait qu'on sache une fois pour toutes si la Sécurité Sociale est conçue pour tous les travailleurs, quelles que soient les formes juridiques sous lesquelles il travaillent, ou seulement pour les travailleurs salariés liés par des contrats tombant sous l'appellation « de louage de services ». Ce commissaire se préoccupe du sort des travailleurs indépendants. Sont-ils inclus dans les préoccupations du Gouvernement ? L'Institut de Sécurité Sociale qu'on veut créer les englobera-t-il ? Il insiste pour connaître la vision du Ministre relativement aux préoccupations qu'il a exprimées.

REPOSE DU MINISTRE :

En conclusion de ce large débat sur les pensions, le Ministre marque son accord sur les tendances exprimées par les différents commissaires.

En ce qui concerne plus particulièrement l'Institut National de Sécurité Sociale, tout en partageant les opinions émises, il pense que les diverses réalisations gouvernementales doivent s'échelonner suivant une hiérarchie d'urgence. Actuellement l'ordre de priorité a été donné au problème de l'assurance maladie-invalidité ainsi qu'à celui des pensions. Cependant diverses dispositions ont déjà été prises à l'intérieur même du Département afin de réaliser une meilleure coordination de l'activité administrative de la sécurité sociale. Une Commission Technique de coordination a été instituée à cet effet, composée de hauts-fonctionnaires du Département et de dirigeants des principaux établissements publics axés sur la sécurité sociale. Cette institution coordonne les activités d'un ensemble d'autres commissions spécialisées dont la Commission des problèmes financiers, qui a notamment pour mission de permettre l'information réciproque des dirigeants des organismes concernant la situation financière de chaque branche de la sécurité sociale, la répartition des cotisations la plus efficace pour répondre aux besoins financiers de chaque secteur, le mode de placement des fonds le plus avantageux et le montant des disponibilités à maintenir; la Commission de normalisation de la comptabilité des organismes d'intérêt public de la sécurité sociale qui a notamment pour but de rechercher et d'étudier les règles permettant une comptabilisation uniforme et l'application des règles tracées par l'arrêté du 7 avril 1954 pris en application de la loi du 16 mars 1954.

L'activité de ces commissions permet d'ailleurs déjà actuellement de disposer, chaque mois, d'un tableau de trésorerie donnant l'évolution financière exacte des différents secteurs de la sécurité sociale.

Le Ministre répond également, en ce qui concerne la pension des indépendants, au sujet desquels un Commissaire a posé diverses questions, que ce problème relève de la compétence de son Collègue des Classes Moyennes.

dat een dergelijk basispensioen voor alle werknemers uit alle sectoren, met inbegrip van de zelfstandigen, zou moeten gelden.

Op het vlak van de algemene beginselen, aldus dit lid, zou het toch van belang zijn te weten welke inhoud men aan de maatschappelijke zekerheid wenst te geven. Dit geldt zowel voor de pensioenen als voor de andere sectoren van de maatschappelijke zekerheid. Men zou eens en voorgoed moeten uitmaken of de maatschappelijke zekerheid gedacht is voor alle arbeiders, ongeacht de juridische verhouding waarin zij werkzaam zijn of alleen voor de werknemers die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst. Dit lid stelt belang in het lot van de zelfstandigen. Gaat de bezorgdheid van de Regering ook naar hen uit ? Zullen ook zij betrokken worden bij het Instituut voor Maatschappelijke Zekerheid dat men wenst in te stellen ? Hij dringt erop aan dat de Minister zijn zienswijze over deze verschillende punten zou mededelen.

ANTWOORD VAN DE MINISTER.

Tot besluit van dit uitvoerig debat over de pensioenen betuigt de Minister zijn instemming met de opvatting van de verschillende leden.

Ook wat betreft het Rijksinstituut voor Maatschappelijke Zekerheid gaat hij akkoord, maar hij is van oordeel is dat de verschillende verwezenlijkingen van de Regering naar orde van spoedeisendheid tot stand moeten komen. Thans is de voorrang verleend aan de ziekte- en invaliditeitsverzekering en aan de pensioenen. In het departement zelf zijn evenwel reeds verscheidene maatregelen genomen om de administratieve activiteit inzake maatschappelijke zekerheid beter te coördineren. Met het oog daarop is een technische coördinatiecommissie ingesteld, bestaande uit hoge ambtenaren van het Departement en bestuurders van de voornaamste openbare instellingen op het gebied van de maatschappelijke zekerheid. Deze commissie coördineert de werkzaamheden van een reeks gespecialiseerde commissies, waaronder de Commissie voor de financiële vraagstukken, die onder meer tot taak heeft de bestuurders van die lichamen voor te lichten over de financiële toestand in elke tak van de maatschappelijke zekerheid, de meest doelmatige verdeling van de bijdragen in verhouding tot de financiële behoeften, de voordeligste belegging van de geldmiddelen en het bedrag van de vereiste kasmiddelen, en de Commissie voor de normalisatie van de boekhouding van de instellingen van openbaar nut op het gebied van de maatschappelijke zekerheid, die met name tot doel heeft, regels voor een eenvormige boekhouding te zoeken en te bestuderen, en de bepalingen van het besluit van 7 april 1954, ter uitvoering van de wet van 16 maart 1954, toe te passen.

Dank zij deze commissies kan men trouwens reeds om de maand beschikken over een kasmiddelen tabel die een beeld geeft van de financiële ontwikkeling in de verschillende takken van de maatschappelijke zekerheid.

Wat betreft het pensioen van de zelfstandigen, waarover een lid verscheidene vragen heeft gesteld, antwoordt de Minister dat dit probleem tot de bevoegdheid van zijn collega van Middenstand behoort.

Indépendamment des adaptations du taux des pensions, le Gouvernement reste très attentif à la nécessité d'une refonte complète de la législation. C'est la raison pour laquelle le Ministre de la Prévoyance Sociale a été chargé de la constitution d'une Commission de 33 membres dans laquelle seront représentées les administrations publiques, les organisations des travailleurs et des employeurs et les travailleurs indépendants. Cette Commission sera chargée d'un travail d'étude dont les conclusions devront permettre l'élaboration d'une nouvelle législation en la matière. Elle devra particulièrement s'intéresser aux problèmes de l'anticipation de la pension ainsi qu'à celui du travail après l'âge de la pension. Elle s'attachera également à définir un système dans lequel une pension de base identique existerait dans tous les régimes et sur laquelle se grefferaient des pensions complémentaires suivant les secteurs d'activité. Cette préoccupation répond d'ailleurs aux soucis de certains commissaires à voir s'établir une liaison entre les différents régimes de pensions existants.

Quand aux moyens de financement, l'option devra évidemment porter entre le système de capitalisation collective et de répartition; quant au plan de financement, l'expérience a prouvé qu'un plan de financement s'étalant sur une période de 10 ans constitue un maximum prévisionnel admissible.

B. Pensions et programmation sociale.

Outre la remarque d'un commissaire qui est relatée plus haut, un autre commissaire, tout en se réjouissant encore des progrès dans le secteur des pensions, fait part de ses appréhensions. En 1960, le premier accord de programmation sociale, fait à l'échelon national interprofessionnel, prévoyait une part de progrès, qu'on estimait normal, à réaliser par des programmations ou simplement des actions sur le plan professionnel. Il craint qu'une programmation réalisée entre les partenaires sociaux, à l'échelon interprofessionnel avec le Gouvernement ait des répercussions fâcheuses sur la programmation ou le progrès au plan professionnel. Car tout ce qu'on oblige à donner sur le plan général interprofessionnel ne saurait plus être le fait d'accord paritaire au plan professionnel.

Il estime que les difficultés devant lesquelles on se trouve actuellement proviennent surtout du fait qu'à l'époque la convocation d'une Conférence Nationale de Travail n'a pu se réaliser.

Ce commissaire redoute des conflits sociaux en 1962. Il pense qu'il faut être prudent.

Un autre commissaire insiste sur les difficultés que peuvent provoquer des accords de « programmation à deux » (patrons et travailleurs). Il semble que le Gouvernement est maintenant un troisième partenaire et ce fait seul est source de difficultés. Le Gouvernement s'est engagé en matière de pensions sans pourparlers préalables avec les deux partenaires de la Programmation sociale. Il demande où en sont maintenant les contacts du Gouvernement avec les partenaires de la programmation sociale de mai 1960. Il se préoccupe du financement de la seconde étape : les 40.000 francs au 1 janvier 1962; y aura-t-il augmentation des coti-

De Regering streeft niet alleen naar een aanpassing van de pensioenbedragen maar ook naar een volledige hervorming van de wetgeving, die noodzakelijk is. Daarom is aan de Minister van Sociale Voorzorg opdracht gegeven een commissie van 33 leden in te stellen, waarin de openbare besturen en de verenigingen van werknemers en werkgevers en van zelfstandigen vertegenwoordigd zullen zijn. Deze commissie zal met een studieopdracht worden belast en haar conclusies moeten het mogelijk maken een nieuwe wet voor te bereiden. Zij zal vooral aandacht moeten schenken aan het probleem van het vervroegd pensioen en van het voortwerken na de pensioengerechtigde leeftijd. Zij zal eveneens moeten pogen een regeling te vinden die voor alle pensioenregelingen in een zelfde basispensioen voorziet, waarbij, al naar de tak van het bedrijf, een aanvullend pensioen zou komen. Dit streven beantwoordt trouwens aan de wens van sommige leden om een band te leggen tussen de verschillende bestaande pensioenregelingen.

Inzake de financieringsmiddelen zal men natuurlijk moeten kiezen tussen de collectieve kapitalisatie en het omslagstelsel; wat betreft het financieringsplan heeft de ervaring geleerd dat een plan over een periode van tien jaren een aannemelijk maximum is.

B. Pensioenen en sociale programmatie.

Buiten de bovenvermelde opmerking van een lid, heeft een ander lid, hoewel hij zich verheugde over de vorderingen in de pensioensector, toch uiting gegeven aan zijn bezorgdheid. In 1960 voorzag de eerste overeenkomst inzake sociale programmatie, op interprofessioneel en nationaal gebied, een deel van de normaal geachte vorderingen welke door programmatie of eenvoudig door acties op het professionele vlak tot stand moesten komen. Hij vreest dat een programmatie tussen de sociale partners op interprofessioneel gebied en de Regering ongunstige gevolgen zal hebben op de programmatie of de vorderingen op het professionele vlak. Want wat op het algemeen interprofessionele vlak moet worden gegeven, kan niet in paritaire overeenkomsten op het professionele vlak verleend worden.

Hij is van mening dat de huidige moeilijkheden voornamelijk het gevolg zijn van het feit dat indertijd geen Nationale Arbeidsconferentie kon worden bijeengeroepen.

Dit lid vreest voor sociale conflicten in 1962. Hij meent dat er voorzichtig te werk moet worden gegaan.

Een ander lid legt de nadruk op de moeilijkheden die kunnen voorspruiten uit programmatieovereenkomsten « met tweeën » (werkgevers en werknemers). Het lijkt wel dat de Regering thans een derde partner is en dit feit alleen reeds is een bron van moeilijkheden. De Regering heeft inzake pensioenen verplichtingen aangegaan zonder voorafgaande besprekingen met de twee partners van de sociale programmatie. Hij vraagt hoe het thans staat met de contacten tussen de Regering en de partners van de sociale programmatie van mei 1960. Hij vraagt zich af hoe de tweede etappe zal worden gefinancierd, nl. het toekennen van 40.000 fr.

sations, ou des subventions de l'Etat, ou des deux à la fois ?

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre déclare qu'il serait dangereux de considérer le domaine des relations sociales comme un domaine exclusif des partenaires sociaux, car ce serait aller à l'encontre des prérogatives du Parlement.

Il ne méconnaît pas la grande valeur de l'accord social réalisé en 1960, mais certains termes de pareil accord pouvant engager l'Etat, il est souhaitable que le Gouvernement soit associé aux délibérations ayant trait à la programmation sociale.

L'intention du Gouvernement en matière de pensions est d'assurer un système qui permette les adaptations promises tout en équilibrant financièrement le régime car, en réalité, sur la base de la pension de 36.900 francs déjà, le régime ouvrier se trouve en déséquilibre pour diverses raisons, et notamment parce que ce régime supporte des charges qui, normalement, incombent à d'autres secteurs.

C. Administration des pensions.

Chaque fois qu'un projet de loi sur les pensions est présenté, on en vient à parler de l'administration qui doit traiter des demandes et en assurer le paiement. Il en est de même quand une Chambre examine le budget de la Prévoyance Sociale. Il faut bien admettre que c'est assez normal, puisque de la rapidité ou de la lenteur de cette administration dépendent le moral et les possibilités de vie de nombreux concitoyens, et par conséquent aussi un surcroît ou un allègement de travail des commissions d'assistance publique qui sont régulièrement dans l'obligation de fournir des avances remboursables à valoir sur les arrérages de pensions qui seront versés quand la décision sera prise et le processus de liquidation complètement terminé. Or chacun sait que, malgré l'introduction des demandes de pensions environ quatre mois avant que les intéressés atteignent l'âge prévu pour la jouissance de la pension demandée, l'examen du dossier et la liquidation de la pension accordée prennent régulièrement plus de temps. Le Ministre ne manquera pas de faire remarquer dans sa réponse que ce laps de temps nécessaire, et hélas trop long, chacun en convient, est souvent prolongé encore par différents petits faits qui n'ont rien à voir avec l'administration et dont les intéressés sont souvent responsables. Mais le Ministre étant aussi convaincu que les commissaires de la nécessité d'une bonne administration — surtout en matière de pensions — c'est avec le même intérêt que cette partie de la discussion, entremêlée aux autres, s'est déroulée. Un commissaire, et, à sa suite, plusieurs autres sont intervenus sur le même objet, a demandé qu'on s'attelle à la plus grande décentralisation possible de cette administration, de manière à ce qu'elle soit la plus accessible aux administrés, au moins pour tout ce qui concerne le traitement des dossiers. Il se

op 1 januari 1962; zullen de bijdragen verhoogd worden of de Staatstoelagen, of beide tegelijk ?

ANTWOORD VAN DE MINISTER.

De Minister verklaart dat het gevaarlijk is de sociale verhoudingen als het uitsluitend gebied van de sociale partners te beschouwen, daar dit indruist tegen de prerogatieven van het Parlement.

Hij ontkent de grote waarde niet van het sociaal akkoord van 1960, maar aangezien sommige termen van een dergelijk akkoord de Staat kunnen binden, is het wenselijk dat de Regering deelneemt aan de besprekingen over de sociale programmatie.

De Regering wil inzake pensioenen een regeling tot stand brengen, die de beloofde aanpassingen mogelijk maakt en tevens het financieel evenwicht herstelt, want in werkelijkheid is de regeling voor de arbeiders al niet meer in evenwicht op basis van het pensioen van 36.900 frank, en wel om verschillende redenen, o.m. omdat deze regeling lasten te dragen heeft die normaal op andere sectoren moeten drukken.

C. Bestuur der Pensioenen.

Telkens wanneer een ontwerp van wet betreffende de pensioenen aan de orde is, spreekt men van de administratie die de aanvragen moet behandelen en de pensioenen uitbetalen. Dit is ook het geval wanneer de begroting van Sociale Voorzorg in een van beide Kamers wordt onderzocht. Dit is nogal normaal omdat van de snelheid of de traagheid waarmee de administratie werkt, het moreel en de levensmogelijkheden van talrijke burgers afhangen en bijgevolg ook de omvang van het werk van de commissies van openbare orde. Het is algemeen bekend dat, niettegenstaande de pensioenaanvragen ongeveer vier maanden vóór de pensioengerechtigde leeftijd worden ingediend, het onderzoek van het dossier en de uitkering van het pensioen geregeld langer aanslepen. De Minister zal niet nalaten in zijn antwoord op te merken dat deze noodzakelijke en helaas al te lange termijn dikwijls nog verlengd wordt door allerlei kleine feiten die niets te maken hebben met de administratie en waarvoor de betrokkenen dikwijls zelf verantwoordelijk zijn. De Minister is, evenzeer als de leden van de Commissie, overtuigd van de noodzakelijkheid van een degelijke administratie — vooral inzake pensioenen — zodat dit gedeelte van de bespreking dezelfde belangstelling als de andere gedeelten uitlokte. Een lid — en na hem nog vele andere leden — heeft gevraagd dat het Bestuur der Pensioenen zoveel mogelijk gedecentraliseerd zou worden om voor de betrokkenen zo toegankelijk mogelijk te zijn, althans wat betreft de behandeling van de dossiers. Hij vraagt of het niet mogelijk zou zijn een

demande si on ne pourrait pas installer une Commission d'Appel par province.

Un commissaire relève que malgré toutes les promesses ministérielles et tout ce qu'on a déjà dit et fait dans ce domaine les Commissions d'Appel travaillent trop lentement et que les dossiers, une fois traités par ces commissions ne sont pas assez rapidement remis dans le circuit normal.

Un autre commissaire attire l'attention sur le manque d'unité de la jurisprudence des commissions d'appel et de la Commission supérieure ce qui provoque souvent un recours de la part de l'administration et le renvoi à de nombreux mois plus tard, de la décision définitive si impatiemment attendue par les intéressés.

Un membre insiste aussi sur la présentation du document signalant aux pensionnés la décision qui a été prise et sur laquelle l'appel est possible. Le fait même de cet appel possible fait de ce document un des plus importants du point de vue des rapports de l'administration qui traite les dossiers avec l'extérieur, c'est-à-dire avec les intéressés, les autres organes officiels qui ont à connaître des pensions après ce stade ainsi que toutes personnes appelées à conseiller ou à aider les pensionnés. Pour les initiés, ce document est appelé « Notification », mais ce mot n'est pas repris dans le texte et le document porte par contre un cachet « recommandé ». Ce commissaire insiste pour qu'on imprime, en tête de ce document et en gros caractères, le mot « notification ».

Un commissaire demande qu'au moment de la réforme du régime des pensions ouvrières soit réglé le problème des retards administratifs importants, plus particulièrement du Bureau des Conventions Internationales et du Bureau des Carrières Mixtes. Ces retards sont, d'après lui, imputables à trois faits principaux : la lenteur dans la transmission des documents, les rapports administratifs entre la C.N.P.R.S. et les autres services et, en ce qui concerne plus particulièrement les frontaliers, les rapports avec la caisse de Lille. Ce même commissaire estime également qu'une décentralisation pourrait constituer une partie de la solution.

REPONSE DU MINISTRE :

Au sujet des retards dans le secteur des pensions, le Ministre tient à souligner l'effort qui a été accompli par l'Administration au cours de ces derniers mois : un retard portant sur plus ou moins 20.000 dossiers a été résorbé.

Dans l'instruction des dossiers il est certain que certaines situations doivent être redressées. A ce sujet le Ministre cite l'exemple au point de vue des relations avec l'étranger et en particulier la France, de dossiers qui sont transmis en langue flamande aux caisses françaises, sans mettre en discussion le respect du régime linguistique, choisi par les intéressés. Il est évident cependant que cette manière de procéder complique encore l'état des relations avec les administrations étrangères.

commissie van hoger beroep per provincie in te stellen.

Een lid merkt op dat de Commissies van beroep, niettegenstaande alle ministeriële beloften en alles wat men reeds op dit gebied gezegd en gedaan heeft, te traag werken en dat de dossiers, wanneer de commissies ze eenmaal hebben behandeld, niet snel genoeg opnieuw in de normale omloop worden gebracht.

Een ander lid vestigt de aandacht op het gebrek aan eenheid in de rechtspraak van de Commissies van beroep en van de Hoge Commissie, wat dikwijls tot gevolg heeft dat de administratie in beroep gaat en de definitieve beslissing, waarop de betrokkenen zo ongeduldig wachten, pas maanden later kan worden genomen.

Een lid vraagt ook de aandacht voor de inkleding van het stuk waarbij aan de gepensioneerden kennis wordt gegeven van de genomen beslissing, welke vatbaar is voor hoger beroep. Als gevolg van het feit dat men tegen die beslissing in hoger beroep kan komen, is dat stuk een van de belangrijkste op het gebied van de betrekkingen tussen de administratie die de dossiers behandelt, eensdeels en, anderdeels, de belanghebbenden, de andere officiële lichamen die de pensionen na dat stadium moeten behandelen en al degenen die de gepensioneerden met raad en daad bijstaan. De ingewijden noemen dat stuk « de kennisgeving », maar het woord komt in de tekst niet voor doch op het stuk zelf staat een stempel « aangekend ». Dit lid vraagt dat boven aan het stuk het woord « kennisgeving » in grote letters zou worden gedrukt.

Een lid vraagt dat men, naar aanleiding van de hervorming van de arbeiderspensioenen, ook het probleem van de grote administratieve achterstand, vooral bij het Bureau voor de Internationale Verdragen en het Bureau voor de Gemengde Loopbanen zou oplossen. Deze achterstand is, volgens hem, te wijten aan drie oorzaken : de traagheid waarmee de stukken worden doorgegeven, de administratieve betrekkingen tussen R.R.O.P. en de overige diensten en, met name wat de grensarbeiders betreft, de betrekkingen met de kas te Rijsel. Hetzelfde lid is ook van oordeel dat decentralisatie reeds een gedeeltelijke oplossing zou brengen.

ANTWOORD VAN DE MINISTER.

Met betrekking tot de vertraging in de sector van de pensioenen, wenst de Minister te wijzen op de inspanning die de administratie in de loop van de jongste maanden gedaan heeft : een achterstand van zowat 20.000 dossiers werd ingelopen.

Bij het onderzoek van de dossiers moeten zeker bepaalde situaties worden rechtgezet. In dit verband, en zonder de eerbiediging van het door de betrokkenen gekozen taalstelsel te berde te willen brengen, met het buitenland en in het bijzonder met Frankrijk noemt de Minister het voorbeeld, wat de betrekkingen betreft, van dossiers die in het Nederlands aan Franse kassen worden gezonden. Het ligt echter voor de hand dat dit de betrekkingen met de buitenlandse administraties nog bemoeilijkt.

La Commission marque son accord sur une proposition du Ministre et souhaite que, dans l'avenir, les dossiers à transmettre à l'étranger le soient dans la langue du pays où ils doivent être traités.

Le Ministre n'a pas, par ailleurs, manqué d'être attentif à la situation existant dans les régions frontalières et c'est la raison pour laquelle un bureau a été créé à Mouscron depuis le 1er septembre 1961, de manière à assurer des contacts permanents et directs avec la Caisse de Lille. Ce bureau qui, au départ de l'expérience, devait avoir pour mission de traiter uniquement les affaires de pensions, a déjà vu son champ d'action s'élargir et, actuellement il constitue un bureau social dont les attributions tendent à s'élargir.

Le Ministre exprime également son intention de constituer un bureau du même type à Eupen, afin de permettre l'instruction plus aisée des dossiers de langue allemande. Il met l'accent sur le fait qu'il n'appartiendra pas à ces bureaux de prendre des décisions, celles-ci continuant à relever des services administratifs centraux, mais bien d'instruire les dossiers. Le Ministre déclare être très attentif aux différentes suggestions quant à la décentralisation des Commissions Supérieures d'Appel et aux diverses Commissions de Réclamations où, là aussi, des retards s'accumulent.

Au sujet du document par lequel la décision est notifiée aux intéressés, le Ministre marque son accord pour l'intituler « Notification ».

En ce qui concerne le manque d'unité de la jurisprudence entre les Commissions d'Appel et la Commission Supérieure, le Ministre reconnaît le bien fondé de la remarque et estime que ces interprétations trouvent leur origine dans le manque de précision et la complexité de la législation. Il reste attentif à ce problème et ne manquera pas d'en tenir compte lors des prochaines adaptations des textes légaux.

D. Questions diverses.

Un commissaire demande ce qu'on compte faire pour les veuves. Leur situation est socialement précaire.

Un autre commissaire demande si on a l'intention de changer les règles de cumul des pensions. Ce cumul est autorisé quand les deux conjoints ont des pensions qui ressortissent à des régimes différents, dit-il, et non autorisé quand il s'agit de deux pensions de régime ouvrier, sauf pour les années depuis 1955.

Le même commissaire s'intéresse aux pensions des anciens combattants. Ceux de la guerre 1914-1918 pourront-ils jouir de leur pension à 60 ans ? demande-t-il et quelles seront les modalités de cumul des pensions de guerre et d'ouvrier ?

Un commissaire souhaite voir en annexe au rapport un tableau reflétant l'effort fait par la communauté belge, depuis la dernière guerre en matière de pensions et d'allocations familiales, de manière à pouvoir apprécier les augmentations respectives des prestations des deux régimes.

De Commissie is het eens met een voorstel van de Minister. Zij spreekt de wens uit dat in de toekomst de dossiers bestemd voor het buitenland zouden worden opgesteld in de taal van het land waar zij moeten worden behandeld.

De Minister wijdde verder zijn aandacht aan de toestand in de grensgebieden en daarom is sinds 1 september 1960 een kantoor ingesteld te Moeskroen om aldus voortdurend en rechtstreeks in contact te blijven met de Kas te Rijsel. Dit kantoor had aanvankelijk tot taak uitsluitend pensioenaangelegenheden te behandelen. Later is zijn arbeidsveld verruimd en thans is het een sociaal kantoor, dat steeds meer bevoegdheden krijgt.

De Minister is van plan te Eupen een kantoor van hetzelfde type te vestigen om gemakkelijker de Duitstalige dossiers te kunnen onderzoeken. Hij legt de nadruk op het feit dat deze kantoren geen beslissingen te nemen hebben, welke beslissingen verder tot de bevoegdheid van de centrale diensten blijven behoren. Hun eigen taak is het onderzoek van de dossiers. De Minister zal aandachtig de verschillende suggesties onderzoeken met betrekking tot de decentralisatie van de Hoge Commissies van beroep en de verschillende klachtencommissies, waar de achterstand ook groeit.

Wat betreft het document waarbij de beslissing aan de betrokkenen wordt bekendgemaakt, gaat de Minister akkoord om het « kennisgeving » te betitelen.

De Minister erkent verder dat de opmerkingen in verband met het gebrek aan eenheid in de rechtspraak van de Commissies van beroep en de Hoge Commissie gegrond zijn. Hij is van oordeel dat deze interpretaties te wijten zijn aan de onduidelijkheid en het ingewikkelde karakter van de wetgeving. Hij zal dit probleem met de nodige aandacht volgen en bij een latere aanpassing van de wetteksten zal hij met de gemaakte opmerkingen rekening houden.

D. Varia.

Een lid vraagt wat voor de weduwen zal worden gedaan, want hun toestand is sociaal onzeker.

Een ander lid vraagt of het de bedoeling is de regels inzake pensioencumulatie te wijzigen. Deze cumulatie is toegelaten wanneer de pensioenen van de echtgenoten tot verschillende regelingen behoren, en is niet toegelaten, aldus spreker, indien beide pensioenen tot de regeling voor arbeiders behoren, behalve dan voor de jaren na 1955.

Hetzelfde lid stelt belang in de oudstrijderspensioenen. Zullen de oudstrijders van de oorlog 1914-1918 hun pensioen op 60-jarige leeftijd kunnen genieten ? Hoe zullen het oorlogspensioen en het arbeiderspensioen worden samengevoegd ?

Een lid spreekt de wens uit als bijlage bij dit verslag een tabel opgenomen te zien, die doet uitkomen welke inspanning de Belgische gemeenschap sinds de laatste oorlog voor pensioenen en kinderbijslag gedaan heeft, zodat men de verhoging van de uitkeringen in beide regelingen kan vergelijken.

REPOSE DU MINISTRE :

Le problème spécifique posé par les anciens combattants sera examiné en même temps que le problème général de l'anticipation de la pension.

Quant au problème du cumul des pensions ouvrières il sera réglé dans le projet de loi sur les adaptations en matière de pensions.

En ce qui concerne les veuves le Ministre rappelle les dernières dispositions prises par le gouvernement en leur faveur; le minimum garanti a été porté de 18.000 à 21.500 francs et la déclaration gouvernementale a prescrit une nouvelle augmentation en leur faveur au 1er janvier 1962. Il souligne qu'actuellement il existe 124.000 pensions de survie dont 120.000 au taux complet.

En ce qui concerne l'effort fait par la collectivité en matière de pensions et d'allocations familiales, voir la réponse du Ministre à la p. 22 et les Annexes A et B.

II. — L'assurance maladie-invalidité.

A. En relation avec le rapport du Groupe de Travail parlementaire.

La discussion au sujet de l'A.M.I. a évidemment été influencée par la publication du Rapport du Groupe de Travail parlementaire chargé d'étudier les problèmes de l'Assurance Maladie-Invalidité. — Vos commissaires se rendent bien compte que la discussion qu'ils ont entamée devra se poursuivre lors du dépôt du projet gouvernemental. Un commissaire a d'ailleurs fait remarquer que tout sera à redire à ce moment-là. Ce commissaire en profite pour souligner l'effort fait par ce Groupe de Travail dans l'analyse de la situation présente de l'A.M.I.; il estime que le résultat de ces travaux constitue une contribution importante à la solution recherchée.

Un commissaire, qui partage l'opinion du précédent sur l'importance du Rapport publié demande s'il y a aussi eu des discussions avec le corps médical et celui des pharmaciens et avec les institutions hospitalières. Il se préoccupe de savoir dans quelle mesure les données du Rapport du Groupe de travail parlementaire sont à compléter par d'autres ?

Le même commissaire insiste sur le fait que dans les deux grands secteurs de l'A.M.I. (assurance-indemnité et assurance - soins de santé) il y a d'après le rapport, accord unanime du groupe pour faire supporter des charges par l'Etat.

Si l'on admet un tel principe, la question est posée de savoir si tous les citoyens seront bénéficiaires de ces mesures ou si celles-ci seront limitées aux seuls assurés obligatoires.

Car selon lui, le Rapport du Groupe de Travail est fort prudent à cet égard. On y lit, en effet, pour ce qui concerne les maladies sociales, que « en considérant d'autre part le caractère général des mesures de prophylaxie, de prévention et de traitement qui doivent être prises à leur égard, il y aurait lieu, à son avis,

ANTWOORD VAN DE MINISTER.

Het probleem van de oudstrijders zal samen met het algemene probleem van het vervroegde pensioen worden onderzocht.

Wat de cumulatie van de arbeidspensioenen betreft, deze kwestie zal worden geregeld in het ontwerp van wet op de pensioenaanpassingen.

Met betrekking tot de weduwen herinnert de Minister aan de jongste bepalingen welke de Regering in hun voordeel heeft genomen; het gewaarborgd minimum werd van 18.000 op 21.500 frank gebracht en overeenkomstig de regeringsverklaring zal een nieuwe verhoging met ingang van 1 januari 1962 worden ingevoerd. Hij wijst erop dat er thans 124.000 overlevingspensioenen worden uitgekeerd, waarvan 120.000 volledige.

Wat de inspanning van de gemeenschap op het gebied van pensioenen en kinderbijslag aangaat, zij verwezen naar het antwoord van de Minister op blz. 22 en de Bijlagen A en B.

II. — De ziekte- en invaliditeitsverzekering.

A. Bij het verslag van de Parlementaire Werkgroep.

De bespreking over de ziekte- en invaliditeitsverzekering werd natuurlijk beïnvloed door het verschijnen van het verslag van de Parlementaire Werkgroep belast met de studie van de problemen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Uw Commissie heeft er zich immers rekenschap van gegeven dat de begonnen bespreking zal moeten worden voortgezet na de indiening van het regeringsontwerp. Een lid heeft trouwens opgemerkt dat op dat ogenblik alles zal moeten herhaald worden. Hij heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om in de inspanning van de Werkgroep bij de ontleding van de huidige toestand van de ziekte- en invaliditeitsverzekering te onderstrepen; naar zijn oordeel vormt het resultaat van deze werkzaamheden een belangrijke bijdrage tot de nagestreefde oplossing.

Een lid, dat de mening van de voorgaande spreker over het belang van het bekendgemaakte verslag deelt, stelt de vraag of er ook besprekingen werden gevoerd met het geneesheren- en apothekerskorps evenals met de verplegingsinrichtingen. Hij zou ook willen weten in hoeverre de gegevens van het verslag van de Parlementaire Werkgroep zullen moeten worden aangevuld.

Hetzelfde lid legt de nadruk op het feit dat er in de twee grote sectoren van de Z.I.V. (uitkeringen en gezondheidszorg), volgens het verslag, eensgezindheid bestaat in de groep om sommige lasten door de Staat te laten dragen.

Indien men een dergelijk principe aanvaardt, rijst de vraag of alle burgers het genot van deze maatregelen zullen hebben dan wel of deze zullen beperkt blijven tot de verplicht verzekerden.

Want volgens hem is het verslag van de Werkgroep ten deze zeer voorzichtig. Wat de beroepsziekten betreft, leest men immers in het verslag dat, « gelet voorts op de algemene aard van de prophylaxe-, voorbehoedings- en behandelingsmaatregelen welke in dat verband dienen getroffen, er naar zijn oordeel zou

d'envisager l'extension de cette protection aux assurés libres, voire même à l'entièreté de la population. » (p. 7).

Le même commissaire pose une seconde question. Dans le secteur des assurances, il y a l'assurance libre. Dans le milieu des indépendants on a déjà beaucoup discuté sur l'obligation et la non obligation de l'assurance. Tout le monde n'est pas d'accord pour l'obligation de l'assurance, mais quand la maladie sévit, on se plaint. Vraisemblablement le Groupe de Travail a évoqué ce problème. Ce commissaire croit qu'on pourrait prudemment arriver à une assurance obligatoire pour les indépendants. Y a-t-on pensé ? Dans quelle perspective ? demande-t-il. Et en attendant, quelle sera la distinction entre l'assurance obligatoire et l'assurance libre pour tous les cas où le Groupe de Travail estime que la charge devrait être supportée par l'Etat ? Pour lui, il faudrait qu'on en arrive aux mêmes obligations vis-à-vis de tous les assurés. Ou bien alors il conviendra de faire des distinctions entre risques graves et moins graves. A ce sujet dit-il, le rapport du Groupe de travail est assez vague. Il veut bien qu'on série les solutions, mais estime que dans l'effort de généralisation de l'intervention de l'Etat, les premiers pas doivent être faits vers ceux qui font déjà un effort personnel, c'est-à-dire les assurés libres.

Un commissaire demande combien il y a de belges non assurés. Il ne faut pas oublier, dit-il, que les petits indépendants, artisans, commerçants, représentants autonomes et d'autres parfois, qui ne sont pas assurés tombent généralement à charge des Commissions d'Assistance publique, quand ils sont atteints par des maladies graves ou des accidents. Un autre commissaire estime qu'il serait intéressant de faire le compte général des sorties des « Caisses publiques », en matière de soins de santé et d'invalidité. Une prise en charge de certains frais en ce domaine par l'A.M.I. n'est pas nécessairement une dépense supplémentaire pour l'Etat. Le Ministère de la Santé publique, les services sociaux de toutes les institutions publiques et les Commissions d'Assistance publique prennent en charge, depuis longtemps, pas mal de situations. Il insiste sur la nécessité de statistiques par catégorie de risques dans lesquelles on devrait trouver des rubriques comme catastrophes diverses, monde des artisans, peut être des commerçants, etc.

Dans les perspectives de l'extension de l'A.M.I., un commissaire pense au grand nombre des travailleurs salariés des services publics qui ne sont pas des assurés obligatoires. S'ils sont assurés libres, dit-il, les Départements Ministériels interviennent dans le paiement des cotisations à concurrence de 800 francs par an. Un autre commissaire signale en passant que cette aide aux agents assurés libres est pratiquée aussi par des pouvoirs subordonnés. Le premier commissaire se demande s'il ne faudrait pas en arriver à une assurance obligatoire pour les gros risques pour tous les agents des services publics.

Un autre commissaire signale avoir déjà « rompu plusieurs lances » en faveur de cette thèse. Car les agents des Services Publics assurés libres participent à

dienen in overweging genomen te worden om die bescherming tot de vrijwillig verzekerden, of zelfs tot de ganse bevolking uit te breiden » (blz. 7).

Hetzelfde lid stelt een tweede vraag. In de sector van de verzekeringen is er de vrije verzekering. In de kringen van zelfstandigen heeft men bij herhaling geredetwist om uit te maken of de verzekering al dan niet verplicht moet zijn; iedereen is het niet eens om de verplichte verzekering in te voeren, maar wanneer de ziekte toeslaat, gaan men aan het klagen. Waarschijnlijk heeft de werkgroep dit vraagstuk aangesneden. Dit lid meent dat men behoedzaam tot een verplichte verzekering voor de zelfstandigen zou kunnen komen. Is daaraan gedacht ? In welk perspectief ? vraagt hij. En welk onderscheid zal er inmiddels gemaakt worden tussen de verplichte verzekering en de vrije verzekering voor alle gevallen waarin de Werkgroep meent dat de last door de Staat moet worden gedragen ? Zijns inziens zou men tot dezelfde verplichtingen moeten komen ten aanzien van alle verzekerden, of wel zou men een onderscheid dienen te maken tussen de zware risico's en de minder zware risico's. Op dit punt, aldus het lid, is het verslag van de Werkgroep nogal vaag. Hij neemt aan dat de oplossingen één voor één worden gezocht maar hij is toch van oordeel dat, bij de inspanning tot veralgemening van de staatsbijdrage, de eerste stappen moeten gedaan worden in de richting van degenen die zich reeds een persoonlijke inspanning hebben getroost, d.w.z. de vrij verzekerden.

Een lid vraagt hoeveel Belgen er nog niet verzekerd zijn. Men vergete niet dat kleine zelfstandigen, ambachtslieden, handelaars, zelfstandige vertegenwoordigers en anderen die niet verzekerd zijn, over het algemeen ten laste vallen van de Commissies van Openbare Onderstand, wanneer zij door zware ziekten of door ongevallen worden getroffen. Een ander lid zou het interessant vinden dat een algemene rekening wordt gemaakt van wat de « Openbare Kassen » inzake ziekte en invaliditeit uitgeven. Wanneer sommige kosten op dat gebied door de Z.I.V. worden overgenomen, betekent zulks niet noodzakelijk een bijkomende uitgave voor de Staat. Het Ministerie van Volksgezondheid, de sociale diensten van alle openbare instellingen en de Commissies van Openbare Onderstand nemen sinds lang een groot aantal gevallen voor hun rekening. Hij dringt aan op het verzamelen van statistisch materieel per risico-categorie, met vermelding van rubrieken als rampen van verschillende aard, ambachtslieden, misschien ook handelaars, enz.

In het vooruitzicht van de verruiming van de Z.I.V. denkt een lid aan de talrijke werknemers in overheidsdienst die niet verplicht verzekerd zijn. Als zij vrij verzekerd zijn, aldus dit lid, betalen de ministeriële departementen een bijdrage van 800 frank per jaar. Een ander lid deelt terloops mede dat ook de ondergeschikte besturen zulk een bedrag aan hun vrij verzekerde ambtenaren uitkeren. Het eerste lid vraagt zich af of men niet voor alle ambtenaren in overheidsdienst tot een verplichte verzekering zou moeten komen.

Een ander lid wijst erop dat hij hiervoor reeds « vele lansen heeft gebroken ». De vrij verzekerde ambtenaren in overheidsdienst dragen immers bij in

une assurance dont la situation se détériore d'année en année, dit-il. Malgré les augmentations des cotisations le déficit de l'assurance libre augmente continuellement. Il y a là une situation difficile qui nécessite attention.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre signale que, depuis le début des travaux du Groupe de Travail Parlementaire, des contacts ont été pris avec les divers milieux intéressés et des pourparlers ont été entamés plus particulièrement avec le corps médical et le corps pharmaceutique. En effet, pour les institutions hospitalières le problème se pose d'une manière moins aiguë parce que la majorité des institutions a déjà conclu des conventions et qu'en réalité ce n'est qu'une adaptation des situations existantes qu'il faudra envisager.

La publication du rapport de la Table Ronde a d'ailleurs largement facilité ces divers contacts et a certainement modifié le climat dans les rapports existant avec le corps médical.

L'approbation d'un protocole d'accord entre le corps médical et le Ministre de la Prévoyance sociale peut d'ailleurs être considérée comme imminente.

Le rapport du Groupe de Travail Parlementaire prévoit effectivement que tant dans le secteur de l'invalidité, pour la troisième période, que dans le secteur soins de santé, pour les maladies sociales, le financement de ces charges sera assumé totalement par l'Etat. Le rapport prévoit cependant que « considérant le caractère général des mesures de prophylaxie, de prévention et de traitement qui doivent être prises il y aurait lieu d'envisager l'extension de cette protection aux assurés libres, voire même à l'entière de la population ».

D'autre part, le rapport conclut également que : « l'existence propre d'une assurance soins de santé permettra, en outre, d'envisager plus aisément la possibilité d'organiser une assurance maladie pour des groupes sociaux, étudiants, agents des services publics, travailleurs indépendants —, qui sur le plan d'une assurance indemnité posent des problèmes très particuliers soit parce qu'ils disposent déjà d'un régime propre, soit parce que leur solution ne peut s'intégrer au système en vigueur pour les salariés ».

Il est évident que ces différentes extensions devraient se faire progressivement.

Il est certain en outre, que des répercussions favorables se feront sentir, en assurance libre, dans la mesure où la réforme de l'assurance obligatoire réussira : il suffit par exemple de songer aux relations avec le corps médical, à la solution du problème pharmaceutique et aux conventions avec les institutions hospitalières.

Quant aux statistiques au sujet des belges non-assurés, voir Annexe C.

B. Autres questions.

1. Un commissaire demande des statistiques, par arrondissement administratif, sur les questions suivantes :

a) nombre de salariés assujettis à la Sécurité Sociale;

een verzekering waarvan de toestand van jaar tot jaar verslecht, aldus dit lid. Niettegenstaande de verhoogde bijdragen, groeit het tekort van de vrije verzekering steeds maar aan. Dit is een moeilijke toestand die onze aandacht vraagt.

ANTWOORD VAN DE MINISTER.

De Minister deelt mede dat sinds de aanvang van de werkzaamheden van de Parlementaire Werkgroep herhaaldelijk contact is opgenomen met de betrokken kringen en dat met name onderhandelingen zijn aangeknoopt met de geneesheren en de apothekers. Voor de verplegingsinrichtingen is het probleem immers niet zo netelig omdat de meeste reeds overeenkomsten hebben afgesloten en men ten deze in werkelijkheid slechts de bestaande toestand zal moeten aanpassen.

De bekendmaking van het Rondetafel-verslag heeft de verschillende contacten trouwens zeer vergemakkelijkt en de sfeer van de betrekkingen met het geneesherenkorps voorzeker gewijzigd.

De goedkeuring van een protocol van akkoord tussen de geneesheren en de Minister van Sociale Voorzorg mag trouwens binnenkort worden verwacht.

Het verslag van de Parlementaire Werkgroep voorziet immers dat zowel in de sector van de invaliditeit, wat betreft de derde periode, als in de sector van de gezondheidszorg, wat betreft de sociale ziekten, de financiering van de lasten geheel door de Staat zal geschieden. In het verslag staat echter : « Gelet op de algemene aard van de prophylaxe-, voorbehoedings- en behandelingsmaatregelen welke dienen getroffen, zou er dienen in overweging genomen te worden om die bescherming tot de vrijwillige verzekerden, of zelfs tot de ganse bevolking uit te breiden ».

Aan de andere kant besluit het verslag ook : « Met het op zich zelf bestaan van een gezondheidszorgverzekering wordt het bovendien doenbaar gemakkelijker de mogelijkheid in uitzicht te stellen om een ziekteverzekering in te richten ten behoeve van sociale groepen — studenten, overheidspersoneel, zelfstandigen — die voor een uitkeringsverzekering zeer bijzondere problemen doen rijzen, hetzij omdat zij reeds over een eigen regeling beschikken, hetzij omdat de voor hen geschikte oplossing niet kan opgenomen worden in het stelsel dat voor de werknemers geldt ».

Natuurlijk zouden die verschillende uitbreidingen slechts geleidelijk tot stand komen.

Bovendien is het zeker dat zij slechts een gunstige weerslag op de vrije verzekering zullen hebben in zover de hervorming van de verplichte verzekering slaagt. Men denke bijvoorbeeld aan de betrekkingen met de geneesheren, aan de oplossing van het probleem van de geneesmiddelen en aan de overeenkomsten met de verplegingsinrichtingen.

Statistische gegevens door de niet-verzekerde Belgen zijn opgenomen in Bijlage C.

B. Andere vragen.

1. Een lid vraagt statistische gegevens, per administratief arrondissement, over :

a) het aantal loontrekkenden onderworpen aan de maatschappelijke zekerheid;

- b) nombre de permis de travail délivré à des étrangers;
- c) nombre de chômeurs complets et de chômeurs partiels;
- d) nombre de travailleurs occupés mais habitant un autre arrondissement;

REPONSE DU MINISTRE :

Il pense que beaucoup d'éléments relatifs aux travailleurs affiliés à la sécurité sociale sont repris dans le rapport annuel de l'O.N.S.S. qui vient d'être publié. En outre, plusieurs éléments de la question posée relèvent du Département du Travail. Néanmoins le Ministre demandera son Administration de rassembler la documentation la plus complète possible et la fera parvenir directement à l'intervenant.

**

2. Un commissaire fait observer que le Département de l'Emploi et du Travail a prévu des crédits, en matière de chômage, pour 117.000 chômeurs. Le budget de la Prévoyance Sociale, dit-il, augmente ce chiffre à 130.000. Quel est le chiffre exact, demande-t-il ?

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre fait remarquer que les chiffres cités au Budget de l'Emploi et du Travail sont établis pour les 1er trimestres de l'année 1962 et que le nombre de 117.000 chômeurs constitue la base gouvernementale d'estimation; en ce qui concerne le chiffre de 130.000 chômeurs sur lequel se base le crédit prévu à l'article 21-2, il s'agit du chiffre relatif au 1er trimestre de 1961 et aux trois premiers trimestres de 1962, ce qui explique la différence signalée par l'intervenant.

**

3. Un commissaire se préoccupe de la situation des travailleurs qui sont en chômage et qui doivent avoir recours à l'assurance invalidité. Songe-t-on à l'augmentation indispensable des indemnités de maladie pour les travailleurs en chômage pendant les deux trimestres précédant la maladie ?

REPONSE DU MINISTRE :

Cette question sera examinée dans l'ensemble des mesures qui seront envisagées au moment de la réforme générale.

**

4. Un commissaire estime que les prescriptions de médicaments outrepassent souvent les besoins réels des malades. L'A.M.I., en exigeant l'application totale de la prescription, pour le remboursement, pousse ainsi à la dépense.

REPONSE DU MINISTRE :

La réglementation de la prescription des médicaments n'a pas été ignorée jusqu'à présent et diverses mesures réglementaires limitent déjà actuellement ce secteur.

**

5. Un commissaire se préoccupe des conséquences financières de l'obligation scolaire pour les enfants qui

- b) het aantal arbeidsvergunningen afgegeven aan vreemdelingen;
- c) het aantal volledig werklozen en gedeeltelijk werklozen;
- d) het aantal tewerkgestelden die in een ander arrondissement wonen.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister is van oordeel dat vele gegevens betreffende de werknemers die onder de maatschappelijke zekerheid vallen, opgenomen zijn in het jaarverslag van de R.M.Z. dat onlangs gepubliceerd is. Bovendien kunnen sommige gegevens alleen worden verstrekt door het Departement van Arbeid. De Minister zal niettemin aan zijn administratie vragen een zo volledig mogelijke documentatie te verzamelen en die rechtstreeks aan spreker toezenden.

**

2. Een lid merkt op dat het Departement van Tewerkstelling en Arbeid inzake werkloosheid kredieten heeft uitgetrokken voor 117.000 werklozen terwijl de begroting van Sociale Voorzorg met 130.000 werklozen rekent. Wat is het juiste getal ? zo vraagt hij.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister merkt op dat de cijfers die in de begroting van Tewerkstelling en Arbeid voorkomen, betrekking hebben op de vier kwartalen van het jaar 1962 en dat het cijfer 117.000 werklozen door de Regering geschat is; het getal 130.000 werklozen, waarop het in artikel 21-2 uitgetrokken krediet berust, heeft betrekking op het vierde kwartaal van 1961 en de drie eerste kwartalen van 1962, wat het verschil verklaart waarop spreker heeft gewezen.

**

3. Een lid zegt bezorgd te zijn over de toestand van de arbeiders die werkloos zijn en een beroep moeten doen op de invaliditeitsverzekering. Houdt men er rekening mede dat de verhoging van de uitkering bij ziekte ten voordele van de werklozen onontbeerlijk is gedurende de twee kwartalen die aan de ziekte voorafgaan ?

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

Dit probleem zal worden onderzocht in het kader van de maatregelen die bij de algemene hervorming ter sprake zullen komen.

**

4. Een lid is van oordeel dat er dikwijls meer geneesmiddelen worden voorgeschreven dan de zieken werkelijk nodig hebben. De Z.I.V. betaalt niets terug als het voorschrift niet volledig is uitgevoerd en doet de uitgaven aldus toenemen.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

Men heeft de regeling inzake het voorschrijven van geneesmiddelen niet uit het oog verloren en verscheidene beperkende maatregelen zijn reeds genomen.

**

5. Een lid denkt aan de financiële weerslag van de schoolplicht wat betreft de kinderen die in prevento-

sont soignés dans des préventoriums. Ces établissements sont presque tous le fait de l'initiative privée. Les prescriptions officielles en matière d'érection d'écoles n'ont pas leur contrepartie en subsides, ce qui crée des situations absolument insupportables pour ces établissements.

REPONSE DU MINISTRE :

Le problème évoqué concerne particulièrement le Département de la Santé Publique et de la Famille, d'une part, et le Département de l'Education Nationale et de la Culture d'autre part.

*
**

6. Un autre membre s'intéresse plus particulièrement à la situation des travailleurs frontaliers, eu égard notamment à l'allocation temporaire accordée aux travailleurs frontaliers et saisonniers se trouvant en état d'incapacité de travail par suite de maladie ou d'accident de travail.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre commence par rappeler qu'en ce qui concerne les allocations temporaires accordées aux travailleurs frontaliers, un crédit de 15 millions est inscrit à l'article 29 du budget. Il sait qu'un problème se pose actuellement, étant donné les termes de la convention qui règle l'octroi de cette allocation depuis 1959. Cette question a d'ailleurs été évoquée au Comité de politique sociale et familiale.

III. Les allocations familiales.

Un commissaire estime qu'il s'agit là d'un domaine dans lequel on ne fait pas assez. On entend régulièrement dire qu'il n'y a pas d'argent, affirme-t-il, alors qu'au même moment on trouve de l'argent pour d'autres secteurs de la sécurité sociale. Il dit que le secteur des Allocations familiales supporte toujours des charges qu'il ne devrait normalement pas supporter, à savoir les primes de naissance et les allocations familiales aux orphelins. Les unes et les autres devraient être supportées par la collectivité, dit-il, parce que les primes de naissance relèvent de la politique démographique et que la charge des orphelins ne relève pas de la solidarité des seuls salariés mais de la communauté de tous les citoyens. Si l'Etat prenait ces deux postes à sa charge, le régime des Allocations familiales pour salariés serait en mesure d'élever le taux des Allocations familiales.

Ce même commissaire plaide aussi pour l'extension des Allocations familiales aux étudiants de plus de 21 ans. Il signale qu'il a déposé une proposition de loi accordant les Allocations familiales aux étudiants de plus de 21 ans qui en ont le plus besoin. Il y a moyen de trouver des critères, parmi lesquels on doit retenir le fait d'avoir obtenu une bourse d'études. Cette extension des Allocations familiales aux étudiants de plus de 21 ans est chose faite dans tous les pays qui nous entourent, dit-il.

Ce commissaire rappelle la demande faite lors de la discussion sur les pensions d'un tableau indiquant les

ria worden verzorgd. Deze inrichtingen zijn bijna alle door het particulier initiatief tot stand gebracht. De officiële regeling inzake het oprichten van scholen heeft geen tegenhanger op het gebied van de toelagen, met het gevolg deze instellingen voor absoluut onhoudbare toestanden komen te staan.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

Dit probleem betreft voornamelijk het Departement van Volksgezondheid en het Gezin enerzijds, en het Departement van Nationale Opvoeding en Cultuur anderzijds.

*
**

6. Een ander lid heeft belangstelling voor de grensarbeiders, met name wat betreft de tijdelijke uitkering aan grens- en seizoenarbeiders die arbeidsongeschikt zijn als gevolg van ziekte of van een arbeidsongeval.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister wijst erop dat voor de tijdelijke uitkeringen aan grensarbeiders een krediet van 15 miljoen uitgetrokken is op artikel 29 van de begroting. Hij weet dat de bewoordingen van de overeenkomst die de toekenning van deze uitkering sinds 1959 regelt, een probleem doen rijzen. Het is trouwens reeds ter sprake gebracht in het Comité voor sociale en gezinspolitiek.

III. De kinderbijslag.

Een lid is van oordeel dat er op dit gebied niet genoeg wordt gedaan. Geregeld hoort men zeggen dat er geen geld is, aldus spreker, terwijl op hetzelfde ogenblik geld gevonden wordt voor andere sectoren van de maatschappelijke zekerheid. Hij verklaart dat de sector van de kinderbijslag altijd lasten draagt die hij normaal niet op zich zou moeten nemen, namelijk de geboortepremiën en de wezenbijslag. Beide zouden door de gemeenschap moeten worden gedragen, meent hij, daar de geboortepremiën tot het demografisch beleid behoren en de last van de wezen niet op de solidariteit van de loontrekkenden alleen, maar wel op de gemeenschap van alle burgers moet drukken. Indien de Staat deze beide posten op zich nam, zou het stelsel van de kinderbijslag voor loontrekkenden in de mogelijkheid zijn de kinderbijslag te verhogen.

Hetzelfde lid pleit ook voor de uitbreiding van de kinderbijslag tot de studenten van meer dan 21 jaar. Hij wist erop dat hij een voorstel van wet heeft ingediend tot het verlenen van kinderbijslag aan de studenten van meer dan 21 jaar die er het meest behoefte aan hebben. Het is mogelijk om daarvoor criteria te vinden, o.m. het feit dat men een studiebeurs heeft verkregen. Deze uitbreiding van de kinderbijslag tot de studenten die meer dan 21 jaar oud zijn, bestaat, naar het lid verklaart, reeds in alle omliggende landen.

Dit lid herinnert er aan dat hij tijdens de bespreking van de pensioenen gevraagd heeft dat een tabel

augmentations successives, en pourcentages, des Allocations familiales et des Pensions, depuis 1945.

Un autre commissaire estime qu'on a raison de distinguer l'optique familiale de l'optique démographique. Mais il faut aussi tenir compte des circonstances, dit-il; nous avons accepté un régime déterminé, sans opter pour une distinction formelle entre l'optique démographique et l'optique familiale, au point qu'il serait difficile de dire maintenant ce qui est familial et ce qui est démographique. Tant mieux si dans l'évolution de la législation cette distinction devient possible. Selon lui, il faut tenir compte de tous ces éléments, car il ne sert à rien de changer de caisse l'argent qu'on destine aux familles si on ne peut en donner davantage.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre insiste d'abord sur le fait qu'il ne faut pas minimiser ce qui a été réalisé dans le domaine des allocations familiales; il donnera d'ailleurs à ce sujet un tableau statistique de l'augmentation parallèle depuis 1945 des taux d'allocations familiales et des taux de pensions. (Voir annexe A).

Il n'est pas essentiel de se prononcer sur le point de savoir si les allocations d'orphelin doivent être retirées du secteur des caisses d'allocations familiales, ce qui importe c'est de connaître les moyens mis à la disposition de ce secteur pour le financement.

Le principe est d'autre part de plus en plus accepté que tous les avantages sociaux en rapport avec la démographie doivent être pris en charge par l'Etat. La preuve en a été apportée lors de l'augmentation récente de l'allocation de naissance pour les indépendants.

En conclusion, le Ministre partage l'avis de l'intervenant : les allocations familiales doivent se situer dans le cadre de la solidarité tandis que les efforts réalisés en vue d'une politique démographique appartiennent à la collectivité toute entière.

Parlant du principe de solidarité en matière d'allocations familiales, le Ministre craint l'octroi des Allocations familiales pour les étudiants de plus de 21 ans qui serait basé sur une discrimination dans les revenus des familles : ce serait, en effet, contraire à l'esprit même de la législation en la matière.

Les vacances annuelles.

Un commissaire se permet de rappeler le problème des congés culturels pour les jeunes. Il y a eu des promesses ministérielles, dit-il, d'occuper les 123 millions de francs qui sont le fait d'une cotisation spéciale, pour le pécule des jeunes travailleurs. En affectant ces 123 millions aux congés culturels des jeunes ils retrouveraient une destination dans le sens voulu primitivement. Il rappelle les propositions de loi déposées. Toutes les organisations sociales sont d'accord pour

zou worden opgemaakt waarop de opeenvolgende verhogingen van de kinderbijslag en van de pensioenen sinds 1945 percentsgewijze zouden vermeld worden.

Een ander lid is van oordeel dat men terecht een onderscheid maakt tussen het gezichtspunt van het gezin en dat van de demografie. Maar men moet ook rekening houden met de omstandigheden, zegt hij. Wij hebben een bepaalde regeling aangenomen, zonder een uitdrukkelijk onderscheid te maken tussen het gezichtspunt van de demografie en dat van het gezin, zodanig zelfs dat men nu moeielijk zou kunnen zeggen wat tot het gezin en wat tot de demografie behoort. Des te beter indien bij de verdere ontwikkeling van de wetgeving dit onderscheid mogelijk wordt. Volgens hem moet met al deze factoren rekening worden gehouden, want het dient nergens toe om het geld dat voor de gezinnen bestemd is, van kas te veranderen, indien men niet meer kan geven.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister legt er in de eerste plaats de nadruk op dat de verwezenlijkingen op het gebied van de kinderbijslag niet als onbeduidend moeten worden voorgesteld; hij zal trouwens in dit verband een statistische tabel verstrekken waaruit de gelijklopende stijging van de bedragen van de kinderbijslag en van de pensioenen sinds 1945 zal blijken (zie bijlage A).

Hoofdzak is niet dat men zich uitspreekt over de vraag of de wezenbijslag moet onttrokken worden aan de sector van de kinderbijslagkassen, maar wel dat men uitmaakt welke financieringsmiddelen ter beschikking van deze sector zijn gesteld.

Aan de andere kant wordt meer en meer het principe aanvaard dat de sociale voordelen die verband houden met de demografie, door de Staat moeten worden gedragen. Een bewijs daarvan vindt men in de recente verhoging van het kraamgeld voor de zelfstandigen.

Tot besluit treedt de Minister de mening van de vorige spreker bij. De kinderbijslag past in het kader van de solidariteit, terwijl de inspanningen binnen het kader van het demografisch beleid de gehele gemeenschap aangaan.

Uitgaande van het solidariteitsbeginsel inzake kinderbijslag, is de Minister geen voorstander van toekenning van een dergelijke bijslag voor de studenten die meer dan 21 jaar oud zijn. Dit zou immers leiden tot discriminatie in de gezinsinkomsten, wat strijdig zou zijn met de geest zelf van de wetgeving terzake.

De jaarlijkse vacantie.

Een lid brengt het cultureel verlof voor jeugdige arbeiders ter sprake. De Minister heeft beloofd, zo zegt hij, de 123 miljoen frank die voortkomen van een bijzondere bijdrage, als vacantiégeld voor jeugdige arbeiders aan te wenden. Gebruikt men deze 123 miljoen voor het cultureel verlof van de jeugdige arbeiders, dan krijgen zij de bestemming die men aanvankelijk eraan wenste te geven. Hij wijst op de verschillende voorstellen van wet die ingediend zijn. Alle

réclamer ces congés culturels, dit-il. Pendant la session extraordinaire 1961 le Ministre a manifesté sa sympathie pour cette question. Ce commissaire craint qu'en laissant la question pendante, les 123 millions finissent par être affectés au régime général des vacances qui est en difficultés financières. Il croit aussi que, la réponse faite par le Ministre en Commission, avant les vacances du Sénat, disant que cette question des Congés culturels pourra prendre place dans la programmation sociale est une réponse trop facile.

Un autre commissaire appuie la demande précédente. Voilà de nouveau une question qui permettrait au Gouvernement de concrétiser son intérêt pour la jeunesse, dit-il. Ce commissaire est d'avis qu'on ne fait pas assez pour les jeunes et leur avenir.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre précise ce que doit être la politique du Gouvernement en matière sociale. Il s'agit tout d'abord d'établir l'équilibre financier et de réaliser l'assainissement de plusieurs secteurs avant de pouvoir passer à la réalisation trop rapide de nouveaux avantages sociaux. Ce n'est pas, en ce domaine, l'argent que l'on dépense qui compte mais bien de savoir si celui-ci reçoit sa destination véritable et s'il est utilisé avec un maximum d'efficacité.

La sollicitude du Gouvernement envers la jeunesse est d'ailleurs prouvée par les crédits importants inscrits au budget de l'Éducation nationale.

La question particulière du pécule supplémentaire de vacances des jeunes dont les cotisations ont été prélevées de 1939 à 1942 fait actuellement l'objet de différents procès intentés par des industriels, qui se sont basés sur la non répartition de ces cotisations. Ces industriels ont d'ailleurs obtenu gain de cause; aussi, pour éviter une répercussion plus large en cette matière, le Parlement sera prochainement saisi d'un projet de loi.

V. Accidents de travail et maladies professionnelles.

Un commissaire signale la confusion qui règne souvent entre droit commun et droit du travail en matière d'accidents sur le chemin du travail. A sa connaissance, une Commission avait été créée pour revoir certaines dispositions de la loi. Il demande où en sont les travaux de cette commission.

Ce même commissaire fait des observations sur l'application de la convention avec la France en matière de réparation des maladies professionnelles. Le temps minimum d'occupation pour l'obligation de cotiser au secteur des maladies professionnelles est trop long, dit-il. Certains employeurs renvoient les ouvriers avant la fin des six mois d'occupation. De ce fait, des travailleurs frontaliers ne sont jamais assujettis et quand la maladie fait ses ravages, ils ne reçoivent pas les allocations auxquelles ils devraient avoir droit.

Un autre commissaire fait remarquer que la reconnaissance de l'origine professionnelle d'une des maladies reconnues est chose compliquée du fait que les

sociale verenigingen zijn het eens om dat cultureel verlof te eisen. Tijdens de buitengewone zitting 1961 heeft de Minister zijn sympathie met dit probleem betuigd. Dit lid vreest dat, wanneer men het probleem niet oplost, de 123 miljoen uiteindelijk aangewend zullen worden in de algemene vacantieregeling, die financiële moeilijkheden heeft. Hij is bovendien van oordeel dat het antwoord dat de Minister vóór het reces in de Commissie heeft gegeven, namelijk dat het cultureel verlof opgelost zou kunnen worden in het raam van de sociale programmatie, een al te gemakkelijk antwoord is.

Een ander lid valt vorige spreker bij. Hier is weer eens gelegenheid voor de Regering om haar belangstelling voor de jeugd in daden om te zetten, zo zegt hij. Naar zijn oordeel wordt niet genoeg gedaan voor de jeugdigen en hun toekomst.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister licht nader toe wat het beleid van de Regering op sociaal gebied dient te zijn. Men moet het financieel evenwicht tot stand brengen en de verschillende sectoren gezond maken vooraleer al te voorbarig nieuwe sociale voordelen te verlenen. Op dit gebied telt niet het geld dat men uitgeeft, maar wel of dit geld zijn werkelijke bestemming krijgt en zo doelmatig wordt gebruikt.

De bezorgdheid van de Regering voor de jeugd blijkt trouwens uit de belangrijke kredieten die op de begroting voor Nationale Opvoeding zijn uitgetrokken.

In verband met het bijkomend vacantiégeld voor jeugdige arbeiders, die daarvoor van 1939 tot 1942 bijdragen hebben moeten betalen, zijn verschillende processen ingesteld door industriëlen die aanvoeren dat die bijdragen niet omgeslagen werden. Deze industriëlen hebben trouwens gelijk gekregen; om te verhinderen dat deze zaak uitbreiding neemt, zal eerlang bij het Parlement een ontwerp van wet worden ingediend.

V. Arbeidsongevallen en beroepsziekten.

Een lid wijst op de verwarring tussen gemeen recht en arbeidsrecht wat betreft de ongevallen op de weg van en naar het werk. Bij zijn weten, was er een commissie ingesteld om sommige bepalingen van de wet te herzien. Hij vraagt hoever de werkzaamheden van deze commissie gevorderd zijn.

Hetzelfde lid maakt opmerkingen over de toepassing van het verdrag met Frankrijk inzake schadeloosstelling voor beroepsziekten. De minimum-tewerkstellingstijd om bijdrageplichtig te zijn voor beroepsziekten is te lang, aldus dit lid. Sommigen ontslaan hun arbeiders vooraleer minimum-tewerkstellingstijd van zes maanden is verstreken, met het gevolg dat met name de grensarbeiders nooit in aanmerking kunnen komen en, in geval van ziekte, de uitkeringen niet ontvangen waarop zij recht zouden moeten hebben.

Een ander lid merkt op dat de onderkenning van de professionele oorzaak van een beroepsziekte zeer omslachtig is omdat de arbeiders moeilijk kunnen

ouvriers prouvent difficilement le moment et le lieu où la maladie a été contractée. Il y aurait lieu, dit ce commissaire, de revoir la loi de 1927. Il y a d'ailleurs continuellement de nouvelles maladies professionnelles. Il y a aussi le problème des charges, ajoute-t-il. Elles sont trop lourdes pour certaines industries. Un groupe de travail a étudié ces questions et il faut espérer que les conclusions déposées permettent de traiter les maladies professionnelles dans un sens nouveau. Une répartition générale, au moins partielle, des charges soulagerait les industries visées. Il faut rester attentif à la prévention des maladies professionnelles, dit encore ce commissaire, car dans certaines industries personne n'atteint l'âge de la pension. En attendant la modification de la loi de 1927, il faudrait reconnaître la silicose comme maladie professionnelle, dit-il.

Un autre commissaire souligne aussi, la nécessité de reconnaître la silicose comme maladie professionnelle, car c'en est une, indéniablement. Mais, dit-il, les indemnités d'invalidé-mineur sont supérieures à celles des Maladies Professionnelles. Il y a là une difficulté pratique.

Pour un Commissaire, il lui importe peu de connaître le moyen de financement; ce qui le préoccupe, ce sont les modalités de preuves de la maladie professionnelle; il estime notamment que la reconnaissance juridique des maladies professionnelles avant qu'elles ne soient inscrites dans les listes reprises dans les arrêtés royaux est beaucoup trop compliquée. Il se livre actuellement avec un groupe de médecins à une étude sur les maladies professionnelles des soudeurs à l'arc et pose la question de savoir si, pour les professions de ce genre, il est vraiment indispensable d'avoir une série de renseignements cliniques étendus avant de pouvoir inscrire certaines affections sur la liste des maladies professionnelles, et s'il faut d'autre part pouvoir se référer à des cas similaires qui ont été reconnus comme maladies professionnelles.

Revenant sur les activités du groupe de travail dont a parlé un de ses collègues, un membre demande que la Commission soit informée de l'état de choses actuel.

Un autre commissaire relève le souhait exprimé plus haut de répartir, au moins partiellement, les charges supportées actuellement par les industries visées en la matière sur l'ensemble des industries. On a parlé de 50 %, dit-il. Il marque son désaccord formel sur l'éparpillement des risques des entreprises qui tuent les hommes. Il n'admet pas la thèse que recouvre ce raisonnement. Il n'admet pas qu'on charge les industries en général pour permettre aux industries visées de faire des bénéfices. C'est à elles, dit-il, qu'il incombe de veiller à la santé de leurs travailleurs, d'essayer de mécaniser les opérations les plus dangereuses pour l'homme. Si les hommes qui y sont occupés ne peuvent pas atteindre l'âge de la pension, il n'y a aucun motif pour admettre la subsistance de ces entreprises. La nécessité économique ne peut être invoquée que pour autant que ces entreprises payent elles mêmes la « casse » qu'elle produisent. Répartir les charges, ce serait diminuer l'effort de prévention qu'elles ont à faire. Ce commissaire rappelle que c'est pour des considérations sociales uniquement qu'on a interdit le travail nocturne des femmes, le travail souterrain des femmes et des enfants et que les entreprises visées ont

bewijzen waar en waneer zij de ziekte hebben opgedaan. Men zou de wet van 1927 moeten herzien. Er komen trouwens voortdurend nieuwe beroepsziekten bij; bovendien staat men voor het probleem van de lasten. Deze zijn voor sommige industrieën te zwaar. Een werkgroep heeft dit vraagstuk bestudeerd en wij hopen dat zijn conclusies het mogelijk zullen maken de beroepsziekten op een nieuwe grondslag te behandelen. Een algemene spreiding van de lasten, zij het ook gedeeltelijk, zou de toestand voor de betrokken industrieën draaglijker maken. Men moet aandachtig toezien op de maatregelen ter voorkoming van beroepsziekten, aldus dit lid, want in sommige industrieën bereikt niemand de pensioengerechtigde leeftijd. In afwachting dat de wet van 1927 gewijzigd wordt, zou men de silicose als beroepsziekte moeten erkennen.

Ook een ander lid wijst op de noodzakelijkheid om de silicose als beroepsziekte te erkennen, want zij is dit onbetwistbaar. De vergoedingen voor invalide mijnwerkers zijn evenwel groter dan die voor beroepsziekten. Dit is een praktische moeilijkheid.

Een ander lid zegt dat de financieringsmiddelen van weinig belang zijn; hem interesseert vooral de bewijzlevering inzake beroepsziekten: hij is met name van oordeel dat de juridische erkenning van de beroepsziekten, vooraleer zij worden opgenomen in de lijsten van de koninklijke besluiten, veel te ingewikkeld is. Hij bestudeert thans met een groep geneesheren de beroepsziekten bij de booglassers en vraagt of het voor zulke beroepen werkelijk onontbeerlijk is dat een reeks klinische gegevens beschikbaar zijn vooraleer sommige aandoeningen op de lijst van de beroepsziekten gebracht kunnen worden en of men daarvoor ook moet kunnen verwijzen naar soortgelijke gevallen die reeds als beroepsziekten erkend zijn.

Een lid komt terug op de werkzaamheden van de werkgroep waarover een collega heeft gesproken en vraagt dat de Commissie ingelicht zou worden over de huidige stand van zaken.

Een ander lid blijft stilstaan bij de reeds vroeger uitgesproken wens om de lasten die thans door de betrokken industrieën worden gedragen, gedeeltelijk over de gezamenlijke industrieën te spreiden. Men heeft gesproken van 50 %, aldus dit lid. Hij is uitdrukkelijk tegen de spreiding van de risico's van ondernemingen die de mensen in de dood drijven. Hij neemt de overwegingen waarop deze redenering steunt, niet aan. Hij is er tegen gekant dat aan de gezamenlijke ondernemingen meer lasten worden opgelegd om de betrokken industrieën in staat te stellen winst te maken. Het zijn deze industrieën zelf die voor de gezondheid van hun arbeiders moeten waken en die moeten trachten het gevaarlijkste werk te mechaniseren. Indien de mensen die er werkzaam zijn, de pensioengerechtigde leeftijd niet kunnen bereiken, is er geen enkele reden om die ondernemingen in het leven te houden. De economische noodzakelijkheid kan slechts gelden in zoverre die ondernemingen zelf hun « gebroken potten » betalen. De lasten spreiden zou tot gevolg hebben dat de inspanning die zij moeten doen ter voorkoming van de ziekten zouden verslappen. Dit lid wijst erop dat men uitsluitend op grond van sociale overwegingen een

dù s'y adapter. Il signale qu'il faut nettement distinguer la définition et l'énumération des maladies professionnelles et le problème de financement.

Un commissaire manifeste son étonnement que la solution du financement des maladies professionnelles est pendante parce qu'il faudrait 250 à 300 millions. Moralement et socialement c'est une honte de refuser cet effort quand il en coûte des années de maladies pour des centaines de travailleurs qui en meurent prématurément. Ils sont quand même d'une manière au d'une autre à charge de la société.

Un commissaire soulève le problème des invalides mineurs, invalides à 70 % pour le fond, mais aptes pour les travaux de surface. D'autre part, il prend l'exemple d'un ouvrier mineur ayant 30 ans de service et qui a demandé la pension anticipée. Alors que pour un ouvrier du régime normal, il suffit de prouver 185 jours à 4 heures minimum de travail par jour, pour faire valoir ses droits à la pension, pour l'ouvrier mineur au contraire on exige 216 jours à raison d'un minimum de 8 heures par jour. Il y a là une situation anormale qui doit absolument être revue.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre reconnaît qu'il est absolument indispensable de remettre cette législation sur le métier. S'appuyant sur le fait qu'il y a une similitude dans l'esprit de réparation économique entre les accidents de travail et les maladies professionnelles, il se demande, si le moment ne serait pas venu de regrouper, en un seul organisme, les institutions se préoccupant à l'heure actuelle de l'exécution de la législation dans ce domaine.

Il partage également l'avis que pour les maladies professionnelles une part de la cotisation devrait être solidarisée pour tout le secteur industriel.

Il souligne d'ailleurs la difficulté qu'il y a de percevoir certaines cotisations qui se montent à des taux extrêmement élevés. Enfin, il estime qu'il est indispensable de prévoir l'introduction de la silicose dans ce régime.

Le Groupe de travail constitué au sein du département en vue d'étudier une réforme de la loi du 24 juillet 1927, relative à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, a pratiquement terminé ses travaux.

Il ressort de ce document que ce groupe s'est attaché à étudier l'élargissement du champ d'application de la loi tant au regard des personnes protégées que des entreprises assujetties.

Il s'est particulièrement préoccupé de la promotion de la prévention.

Enfin, le groupe a examiné des méthodes de financement qui, tout en rétablissant l'équilibre du régime, permettraient de remédier à la complexité excessive des déclarations imposées actuellement aux employeurs, et assurerait une compensation des risques pratiquement inexistante actuellement.

verbod heeft gesteld op nachtarbeid voor vrouwen en ondergrondse arbeid voor vrouwen en kinderen en dat de betrokken ondernemingen zich aan dit verbod hebben moeten aanpassen. Men moet, aldus dit lid, een duidelijk onderscheid maken tussen de bepaling en de opsomming van de beroepsziekten en het probleem van de financiering.

Een lid uit zijn verwondering over het feit dat de oplossing inzake de financiering van de beroepsziekten in beraad wordt gehouden omdat men 250 tot 300 miljoen nodig heeft. Moreel en sociaal gezien is het een schande dat deze inspanning niet wordt gedaan, als men bedenkt dat honderden arbeiders jarenlang ziek zijn en vroegtijdig sterven. Tenslotte vallen zij op de een of andere wijze ten laste van de maatschappij.

Een lid brengt het probleem te berde van de mijnwerkers, die 70 % invalide zijn door ondergrondse arbeid, maar geschikt blijven voor arbeid bovengronds. Hij geeft het voorbeeld van een mijnwerker met dertig jaren dienst die om vervroegd pensioen verzoekt. Een arbeider die onder de gewone regeling valt, moet, om zijn aanspraak op pensioen te doen gelden, slechts 185 dagen van minimum vier uren arbeid per dag bewijzen, terwijl men van de mijnwerker 216 dagen van minimum acht uren per dag vereist. Dit is een abnormale toestand die absoluut moet worden herzien.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister erkent dat deze wetgeving absoluut moet omgewerkt worden. Daar de geest waarin de arbeidersongevallen en de beroepsziekten economisch worden vergoed, ongeveer dezelfde is, vraagt hij zich af of het ogenblik niet is aangebroken om de instellingen die thans met de uitvoering van de wetgeving op dit gebied zijn belast, in een enkel lichaam samen te brengen.

Hij deelt ook de opvatting dat voor de beroepsziekten een gedeelte van de bijdrage over de gehele industriële sector zou moeten worden gesolidariseerd.

Hij onderstreept daarbij hoe moeilijk het is sommige bijdragen, die zeer hoog oplopen, te innen. Ten slotte acht hij het onontbeerlijk de silicose in deze regeling op te nemen.

De Werkgroep, ingesteld bij het departement om een hervorming van de wet van 21 juli 1927 betreffende het herstel van de schade voortspruitende uit beroepsziekten te bestuderen, is praktisch met zijn werkzaamheden klaar.

Uit dit document blijkt dat de groep vooral gezocht heeft naar een verruiming van de werkingssfeer van de wet zowel ten aanzien van de beschermde personen als van de bijdrageplichtige ondernemingen.

Hij heeft in het bijzonder zijn aandacht gewijd aan het bevorderen van de middelen om ongevallen te voorkomen.

Tenslotte heeft de groep financieringsmethoden onderzocht, om het evenwicht van de regeling te herstellen, verbetering te brengen in de al te ingewikkelde aangiften welke aan de werkgevers zijn opgelegd en bovendien de risico's te compenseren, wat thans praktisch niet gebeurt.

Les conclusions définitives du Groupe de Travail doivent être déposées sous peu.

Quant au problème des mineurs invalides, le Ministre estime qu'effectivement cette anomalie doit se corriger. Se préoccupant du sort des ouvriers mineurs, il indique son intention d'ériger un nouveau Centre médico-technique à Morlanwelz. Cette institution dotée d'un équipement moderne, desservira les centres houillers de la région de Mons, du Borinage et de Charleroi.

Le Ministre attire également l'attention sur la nécessité d'organiser des examens d'embauche des ouvriers mineurs étrangers et d'autre part, pour tous les ouvriers mineurs, de poursuivre les examens médicaux au cours de leur carrière.

3. Examens des articles et des tableaux.

Un commissaire demande des renseignements au sujet de l'article 15. Il y a augmentation des crédits : tant mieux, dit-il. Mais est-ce que tous les agents, quelque soit la catégorie à laquelle ils appartiennent, sont à même de bénéficier de ces crédits ?

REPONSE DU MINISTRE :

Le crédit a été augmenté (+ 35.000) à la demande des organisations syndicales et principalement pour les frais d'étude de la seconde langue. Cette formation comporte des cycles pour tous les agents.

*
**

A l'article 21-B.9. un commissaire demande qu'on inscrive séparément :

- a) le montant total des primes de naissance;
- b) le montant total de l'intervention en faveur des orphelins;
- c) le reste de la subvention.

Il demande également que les mêmes inscriptions détaillées figurent au B-10 du même article 21.

REPONSE DU MINISTRE :

Le Ministre signale qu'il serait difficile de modifier encore la présentation du budget pour 1962. Il tiendra compte de la remarque pour le budget de 1963.

*
**

A l'article 21-18. Un commissaire fait remarquer qu'il s'agit uniquement d'une subvention pour orphelins de salariés. Comme c'est une subvention à charge du trésor, il demande pourquoi cette œuvre n'étend pas son champ d'action aux orphelins des victimes du travail chez les indépendants.

REPONSE DU MINISTRE :

Ce problème fait partie intégrante de la législation sur la réparation des accidents de travail: pour pouvoir donner satisfaction à l'intervenant, il faudrait revoir la loi organique et il faudrait notamment donner une définition de l'accident de travail chez les indépendants.

De eindconclusies van de werkgroep zullen eerlang worden bekendgemaakt.

Wat het vraagstuk van de invalide mijnwerkers betreft, is de Minister inderdaad van oordeel dat deze ongewone toestand moet verholpen worden. Hij verklaart dat het lot van de mijnwerkers hem ter harte gaat, en dat hij een nieuw medisch-technisch centrum te Morlanwelz wil oprichten. Deze modern uitgeruste inrichting zal de kolencentra van de streek van Bergen, van de Borinage en van Charleroi bedienen.

De Minister vestigt ook de aandacht op de noodzakelijkheid om de vreemde mijnwerkers te onderzoeken vooraleer ze aan te werven en verder alle mijnwerkers tijdens hun loopbaan aan geneeskundige onderzoeken te onderwerpen.

3. Behandeling van de artikelen en van de tabellen.

Een lid vraagt inlichtingen in verband met artikel 15. De kredieten zijn vermeerderd : des te beter, zegt hij, maar komen alle ambtenaren, ongeacht de categorie waartoe zij behoren, hiervoor in aanmerking ?

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

Het krediet werd verhoogd (+ 35.000 frank) op verzoek van de syndicale organisaties en hoofdzakelijk om de kosten voor de studie van de tweede taal te dekken. Deze opleiding omvat cyclussen voor alle ambtenaren.

*
**

Bij artikel 21-B-9 vraagt een lid dat afzonderlijk melding wordt gemaakt van :

- a) het totaal bedrag van de geboortepremiën;
- b) het totaal bedrag van de tegemoetkomingen ten voordele van de wezen;
- c) de rest van de toelagen.

Hij vraagt ook dat dezelfde bijzonderheden zouden voorkomen onder B.10 van hetzelfde artikel 21.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

De Minister wijst erop dat de inrichting van de begroting voor 1962 nog moeilijk te wijzigen is. Hij zal met deze opmerking rekening houden voor de begroting 1963.

*
**

Bij artikel 21-18 merkt een lid op dat het hier alleen een toelage voor de wezen van loontrekkenden betreft. Daar deze toelage ten laste van de Schatkist is, vraagt hij waarom het genot ervan niet uitgebreid wordt tot de wezen van de arbeidersslachtoffers bij de zelfstandigen.

ANTWOORD VAN DE MINISTER :

Dit probleem is niet te scheiden van de wetgeving op de vergoeding voor arbeidsongevallen en om aan de wensen van het lid tegemoet te komen, zou men de organieke wet moeten wijzigen en o.m. een bepaling geven van het arbeidsongeval bij de zelfstandigen.

4. VOTES.

Le Budget est voté à l'unanimité des membres présents.

Ce rapport est approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. DEBUCQUOY.

Le Président.
Léon-Eli TROCLET.

4. STEMMINGEN.

De begroting is door de aanwezige leden met algemene stemmen aangenomen.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. DEBUCQUOY.

De Voorzitter,
Léon-Eli TROCLET.

4. ANNEXES.

ANNEXE A.

A. — Evolution depuis le 1er janvier 1945 des taux de pensions du régime « ouvriers ».

(1945 = 100).

Législation ou Réglementation — Wets- of reglementsbepalingen	Date d'entrée en vigueur — Datum van inwerkingtreding	PENSION DE RUST-	
		« Ménage » — « Gezin »	
		Montants — Bedragen	%
A. Rt./B. Rt 30-1-1945	1- 1-1945	10.000	100
A. Rt./B. Rt 11-12-1945	1-12-1945	12.000	120
A. Rt./B. Rt 22-6-1946	1- 6-1946	14.400	144
A. Rt./B. Rt 21-5-1947	1- 5-1947	16.500	165
A. Rt./B. Rt 16-6-1947	7- 8-1947		
A. Rt./B. Rt 10-5-1948	1- 1-1948	18.000	180
A. Rt./B. Rt 23-4-1948	1- 1-1949	20.400	204
Lois des 10-12-1950 et 13-7-1951			
Wetten van 10-12-1950 en 13-7-1951	1- 1-1951	23.600	236
A. R./K. B. 16-5-1951	1- 5-1951	24.460	245
A. R./K. B. 27-11-1951	1-10-1951	25.000	250
A. R./K. B. 24-6-1952	1-10-1951	id.	
A. R./K. B. 17-1-1953	1- 1-1953	26.000	260
Loi/Wet 28-6-1954	1- 7-1954	28.000	280
Loi du/Wet van 21-5-1955	1- 1-1955	28.000	280
		(2)	
Adaptation automatique à l'indice des prix de détail. — <i>Automatische aanpassing aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen.</i>	1- 2-1957	29.400	294
A. R./K. B. 23-9-1957	1- 7-1957	31.400	314
Prélèvement conjoncturel. — <i>Conjunctuurtaks</i>		id.	
Loi/Wet 1-8-1957	1- 9-1958	36.000	360
Loi/Wet 9-8-1958			
		1-12-1959	36.900
Adaptation automatique à l'indice des prix de détail. — <i>Automatische aanpassing aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen.</i>			369
Loi/Wet 17-7-1961	1-10-1961	38.500	385

(1) Cette allocation était pour un ménage de 1.500 francs, pour un « isolé » de 1.000 francs, pour une veuve de 65 ans de 1.000 fr. et pour les veuves âgées de 55 ans à moins de 65 ans de 500 francs.

(2) ou 75 % du salaire moyen.

(3) ou 60 % du salaire moyen.

(4) ou 30 % du salaire le plus élevé.

4. BIJLAGEN.

BIJLAGE A.

A. — Ontwikkeling van de pensioenbedragen voor « arbeiders » sinds 1 januari 1945.

(1945 = 100).

RETRAITE PENSIOEN		PENSION DE SURVIE — OVERLEVINGSPENSIOEN			
« Isolés » — « Alleenstaanden »		Veuves de moins 55 ans — Weduwen beneden 55 jaar	Veuves à partir de 55 ans — Weduwen van 55 jaar en ouder		
Montants — Bedragen	%	Montants — Bedragen	Montants — Bedragen		%
6.600	100	—	4.200		100
8.000	121	1.080	5.740		136
9.600	145	1.080	6.940		165
10.880	165	1.080	6.940		165

Allocation exceptionnelle dite de rééquipement ménager, voir (1).

Uitzonderingsbijslag « voor huishoudelijke wedernuitrusting », zie (1).

		Veuves de 55 à 60 ans — Weduwen van 55 tot 60 jaar		Veuves de plus de 60 ans — Weduwen boven de 60 jaar	
Montants — Bedragen	%	Montants — Bedragen	%	Montants — Bedragen	%
12.000	180	1.080	6.940	9.240	220
13.600	206	1.080	8.140	10.440	248
15.700	238	1.620	8.680	10.980	261
16.275	247	1.620	9.060	11.475	273
16.600	252	1.620	9.280	11.780	280
id.		1.920	id.	id.	
17.300	262	1.920	9.630	12.280	292
19.700	283	—	11.500	14.000	333

Veuves de plus de 45 ans — Weduwen boven de 45 jaar

		Montants — Bedragen	%
18.700	283	14.000	333
(3)		(4)	
19.635	297	14.700	350
20.970	318	15.700	374
30 % du salaire le plus favorable plafonné au montant de la pension d'isolé du mari défunt — 30 % van het gunstigste loon tot het maximum-bedrag van het pensioen voor alleenstaande van de overleden echtgenoot.			
24.000	364	18.000	428
24.600	373	18.450	439
26.800	406	21.500	512

(1) Deze bijslag beliep 1.500 frank voor een gezin, 1.000 frank voor een « alleenstaande », 1.000 frank voor de weduwen van 65 jaar en 500 frank voor de weduwen van 55 tot minder dan 65 jaar.

(2) of 75 % van het gemiddelde loon.

(3) of 60 % van het gemiddelde loon.

(4) of 30 % van het hoogste loon.

ANNEXE B.

BIJLAGE B.

B. — Evolution depuis 1945 des taux des Allocations Familiales.

Allocations Familiales. — Taux ordinaires.

B. — Ontwikkeling van de bedragen van de kinderbijslag sedert 1945.

Kinderbijslag. — Gewone bedragen.

Date d'application Toepassingsdatum	1 ^{er} enfant 1 ^e kind	2 ^e enfant 2 ^e kind	3 ^e enfant 3 ^e kind	4 ^e enfant 4 ^e kind	5 ^e enfant 5 ^e kind
1. 1.45 (B. Rgt/A.R. 29.12.44)	115 (100 %)	115 (100 %)	160 (100 %)	210 (100 %)	300 (100 %)
1.10.45 (A.L./B.W. 23.11.45)	140 (121 %)	140 (121 %)	105 (121 %)	250 (119 %)	360 (120 %)
1. 7.46 (A.L./B.W. 22. 8.46)	170 (147 %)	170 (147 %)	230 (143 %)	300 (142 %)	430 (143 %)
1. 1.47 (A.L./B.W. 7.10.47)	200 (173 %)	200 (173 %)	270 (168 %)	350 (166 %)	500 (166 %)
1. 1.50 (A.Rgt/B. Rgt 10.12.49)	275 (239 %)	275 (239 %)	370 (231 %)	450 (214 %)	600 (200 %)
1. 5.51 (A.R./K.B. 16. 5.51)	300 (260 %)	300 (260 %)	410 (256 %)	500 (238 %)	660 (220 %)
1.10.51 (A.R./K.B. 27.10.51)	315 (273 %)	315 (273 %)	430 (268 %)	525 (250 %)	695 (231 %)
1. 4.57 (A.R./K.B. 10.4.57) (et/en 19. 2.58)	425 (369 %)	450 (393 %)	525 (328 %)	600 (285 %)	770 (256 %)
1.10.59 (1)	446,25 (388 %)	472,50 (410 %)	551,25 (344 %)	630 (300 %)	806,50 (268 %)
1. 2.61 (A.R./K.B. 1. 2.61)	446,25 (388 %)	500 (434 %)	725 (453 %)	775 (369 %)	850 (283 %)
Majorations selon l'âge. — <i>Verhogingen volgens leeftijd :</i>	6 à /tot — 10 ans /jaar		10 ans et + /jaar en ouder		
1. 4.57 (A.R./K.B. 10. 4.57 et/en 19. 2.58)	100		175,—		
1.10.59 (1)	105		183,75		

(1) Cette augmentation résulte de l'application de l'article 76bis des lois coordonnées qui lie les taux d'allocations familiales aux fluctuations de l'indice général des prix de détail. — *Deze verhoging spruit voort uit de toepassing van artikel 76bis van de samengeordende wetten, waarbij het bedrag van de kinderbijslag gekoppeld wordt aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen.*

Allocations Familiales. — Taux majorés pour orphelins.

Kinderbijslag. — Verhoogde bedragen voor wezen.

Date d'application — Toepassingsdatum	Orphelins de mère — Wezen van moeder				Orphelins de père et de mère ou assimilés — Volle wezen of gelijkgestelden			
	1 ^{er} et 2 ^e enfant — 1 ^{ste} en 2 ^e kind	3 ^e enfant — 3 ^e kind	4 ^e enfant — 4 ^e kind	5 ^e enfant — 5 ^e kind	1 ^{er} et 2 ^e enfant — 1 ^{ste} en 2 ^e kind	3 ^e enfant — 3 ^e kind	4 ^e enfant — 4 ^e kind	5 ^e enfant — 5 ^e kind
1. 1.45 (A Rgt/B. Rgt 29.12.44)	230 (100 %) (1)	320 (100 %)	420 (100 %)	600 (100 %)	230 (100 %)	320 (100 %)	420 (100 %)	600 (100 %)
1.10.45 (A.L./B.W. 23.11.45)	280 (121 %)	390 (121 %)	500 (119 %)	720 (120 %)	280 (121 %)	390 (121 %)	500 (119 %)	720 (120 %)
1. 7.46 (A.L./B.W. 22. 8.46)	600 (260 %)	600 (187 %)	600 (142 %)	600 (100 %)	800 (347 %)	800 (250 %)	800 (190 %)	800 (133 %)
1. 7.47 (A. Rgt/B. Rgt 7.10.47)	700 (304 %)	700 (218 %)	700 (166 %)	700 (116 %)	940 (408 %)	940 (293 %)	940 (223 %)	940 (156 %)
1. 1.50 (A. Rgt/B. Rgt 10.12.39)	775 (336 %)	800 (250 %)	800 (190 %)	800 (133 %)	1.015 (441 %)	1.040 (325 %)	1.040 (247 %)	1.040 (113 %)
1. 4.57 (A.R./K.B. 10.4.57)	910 (395 %)	925 (287 %)	925 (220 %)	925 (154 %)	1.150 (500 %)	1.165 (364 %)	1.165 (277 %)	1.165 (122 %)
1.10.59 (2)	955,50 (415 %)	971,25 (303 %)	971,25 (231 %)	971,25 (161 %)	1.207,50 (525 %)	1.223,25 (382 %)	1.223,25 (291 %)	1.603,25 (203 %)

(1) Au 1er janvier 1945, les orphelins bénéficiaient d'allocations ordinaires doubles. — *Per 1 januari 1945 genoten de wezen dubbele gewone kinderbijslagen.*

(2) Cette augmentation résulte de l'application de l'article 76bis des lois coordonnées qui lie les taux d'allocations familiales aux fluctuations de l'indice général des prix de détail. — *Deze verhoging spruit voort uit de toepassing van artikel 76bis van de samengeordende wetten, waarbij het bedrag van de kinderbijslag gekoppeld wordt aan het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprizen.*

Allocations familiales — Taux majorés pour invalides

Kinderbijslag — Verhoogde bedragen voor invaliden

Date d'application — Toepassingsdatum	1 ^{er} et 2 ^e enfants — 1 ^e en 2 ^e kind	3 ^e enfant — 3 ^e kind	4 ^e enfant — 4 ^e kind	5 ^e enfant — 5 ^e kind
1. 1.45 (1) (A. Rgt/B.Rgt 29.12.44)	115 (100 %)	160 (100 %)	210 (100 %)	300 (100 %)
1.10.45 (A.L./B.W. 23.11.45)	140 (121 %)	195 (121 %)	250 (119 %)	360 (120 %)
1. 7.46 (A.L./B.W. 22. 8.46)	170 (147 %)	230 (143 %)	300 (142 %)	430 (143 %)
1. 1.47 (A.L./B.W. 28. 2.47)	430 (373 %)	430 (268 %)	430 (204 %)	430 (143 %)
1. 7.47 (A.Rgt./B. Rgt 7.10.47)	500 (434 %)	500 (312 %)	500 (238 %)	500 (166 %)
1. 1.50 (A. Rgt/B. Rgt 10.12.49)	575 (500 %)	600 (375 %)	600 (285 %)	600 (200 %)
1. 5.51 (A.R./K.B. 16. 5.51)	630 (547 %)	660 (401 %)	660 (314 %)	660 (220 %)
1. 4.57 (A.R./K.B. 10. 4.57)	765 (665 %)	785 (490 %)	785 (373 %)	785 (261 %)
1.10.59 (2)	803,25 (698 %)	824,25 (515 %)	824,25 (392 %)	824,25 (274 %)

(1) Avant le 1.1.1947, les invalides bénéficiaient des allocations familiales au barème ordinaire. — Voor 1.1.1947 genoten de invaliden kinderbijslagen volgens het gewone tarief.

(2) Cette augmentation résulte de l'application de l'article 76bis des lois coordonnées qui lie les taux d'allocations familiales aux fluctuations de l'indice général des prix de détail. — Deze verhoging spruit voort uit de toepassing van artikel 76bis van de samengeordende wetten, waarbij het bedrag van de kinderbijslag gekoppeld word aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen.

Allocations de naissance

Geboortebijslag.

Date d'application — <i>Toepassingsdatum</i>	Première naissance — <i>Eerste geboorte</i>	Naissance subséquente — <i>Volgende geboorten</i>
1- 1-1945 (A. Rgt /B. Rgt 29-12-1944)	1.000 (100 %)	500 (100 %)
1-10-1945 (A. L. /B. W. 23-11-1945)	1.200 (120 %)	600 (120 %)
1- 7-1946 (A. L. /B. W. 22-8-1946) (1)	1.500 (150 %)	750 (150 %)
1- 7-1947 (A. Rgt /B. Rgt 7-10-1947) (1)	1.800 (180 %)	900 (180 %)
1- 4-1957 (A. R. /K. B. 10-4-1957)	5.000 (500 %)	2.500 (500 %)
1-10-1959 (2)	5.250 (525 %)	2.625 (525 %)

(1) Ces taux étaient doublés en cas de naissance posthume. — *Deze bedragen werden verdubbeld voor nageboren kinderen.*

(2) Cette augmentation résulte de l'application de l'article 76bis des lois coordonnées qui lie les taux d'allocations familiales aux fluctuations de l'indice général des prix de détail. — *Deze verhoging spruit voort uit de toepassing van artikel 76bis van de samengeordende wetten, waarbij het bedrag van de kinderbijslag gekoppeld wordt aan de schommelingen van het algemeen indexcijfer der kleinhandelsprijzen.*

ANNEXE C.

Nombre de belges qui, à l'heure actuelle, ne sont pas assurés sociaux, par comparaison avec le chiffre de la population.

Les statistiques se rapportent à des périodes différentes.

Population active au 31 décembre 1960 : 3.615.000 (moyenne annuelle).

1. Effectifs des travailleurs assujettis à la Sécurité Sociale (30 juin 1960) :

O.N.S.S. :	1.824.684
F.N.R.O.M. :	111.308
O.S.S. M.M. :	3.769
Total :	1.940.761

2. Assurés libres.

a) Assurance mutualiste libre 31 décembre 1958
Membres effectifs : 591.001.

b) Allocations familiales : 31 décembre 1960 :
Affiliés : 864.829.

c) Pensions : 31 décembre 1960.
Indépendants : 114.830.

Assurés libres : 66.000.

BIJLAGE C.

Aantal Belgen, die op dit ogenblik niet sociaal verzekerd zijn, in vergelijking met het bevolkingscijfer.

De cijfers hebben betrekking op verschillende perioden.

Actieve bevolking op 31 december 1960 : 3.615.000 (jaarlijks gemiddelde).

1. Totaal aantal verzekeringsplichtige werknemers (30 juni 1960) :

R.M.Z. :	1.824.684
N.P.M. :	111.308
D.M.Z. Z.K. :	3.769
Total :	1.940.761

2. Vrij verzekerden.

a) Verzekering vrije mutualiteiten 31 december 1958
Werkelijke leden : 591.001.

b) Kinderbijslag : 31 december 1960.
Aangeslotenen : 864.829.

c) Pensioenen : 31 december 1960.
Zelfstandigen : 114.830.

Vrij verzekerden : 66.000.